

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editors: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 36—Vol. LVIII.

Friday, 9th September, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

Status Of English After 1965

THE Home Minister, Mr. Pant reiterated in the Lok Sabha that English would continue beyond 1965 and a bill would be brought before Parliament in accordance with the provisions of the Constitution.

He refuted suggestions that the President's directive on official language had made it compulsory for persons in non-Hindi areas to pass a test in Hindi for entry into the central services.

He said that knowledge of a regional language was compulsory for sub-ordinate regional services and, as such, knowledge of Hindi was compulsory for sub-ordinate services in Hindi speaking areas only.

Mr. Pant said there had been no departure in the President's directive from the assurances given by the Prime Minister in Parliament to non-Hindi areas.

Little Rann To Be Reclaimed

THE Government of Gujarat proposes to make a provision of Rs. 15 lakhs to make a start with a scheme of reclamation of the area known as the little Rann of Kutch in the Third Five-Year Plan of the State. This information is given in an 'Outline of Activities' of the Government of Gujarat circulated to members of the State Legislative Assembly.

The 'Outline' says that the area known by the name Little Rann is not sandy but a saltwaste formed by the waters of the Gulf of Kutch. Laboratory studies have proved that the soil will be suitable for agricultural purposes after being freed from salinity. Detailed investigations and collection of data for the formulation of the scheme are yet to be made. However, the reclamation of about nine lakh acres of the area is estimated to cost about Rs. 22.5 crores.

ONE WEEK'S GOODWILL TOUR INDIRA GANDHI FOR EAST AFRICA

NAIROBI—Mrs. Indira Gandhi, daughter of Prime Minister Nehru and a well-known social worker, will arrive in Nairobi on September 19 on a week's goodwill tour of East Africa. Mrs. Gandhi who was President of the Indian National Congress last year, will be accompanied by Mr. Rameshwar Rao, Member of Parliament and Mrs. Amie Crishna, her secretary.

She is scheduled to spend three days in Nairobi, three days in Dar-es-Salaam and two days in Kampala. She is expected to fulfil a number of public engagements during her stay at these three places. These include courtesy calls on the Governors and meeting prominent African and Indian leaders in the three territories.

Mrs. Gandhi will leave Nairobi on September 27, 1960 for Rome en route to Lagos where she will lead the Indian delegation participating in the independence celebrations of Nigeria. She is also scheduled to visit Accra, Conakry and Dakar in West Africa before leaving on a goodwill tour of Latin American countries who have invited her.

The following is the itinerary of Mrs. Gandhi in East Africa:—
ex-Bombay

19 Sep 60	Mon	Arr Nairobi	1140 hrs (Flt No. AI-201)
22 Sep 60	Thu	Dep Nairobi	0700 hrs (Flt No. EC 119)
		Arr Dar es-Salaam	1125 hrs
25 Sep 60	Sun	Dep Dar-es-Salaam	1200 hrs (Flt No. EC-006)
		Arr Nairobi	1445 hrs
		Dep Nairobi	1545 hrs (Flt No. EC-608)
		Arr Entebbe	1750 hrs
27 Sep 60	Tue	Dep Entebbe	1500 hrs (Flt No. EC 016)
		Arr Nairobi	1815 hrs
		Dep Nairobi	2030 hrs (Flt No. BA 160)
		(for Rome)	

Why Use A Mirror?

A representative of the United Press of India who was stationed at Simla once questioned Gandhiji, and these are the answers he received:

Question: Why don't you ever use a mirror to see your face?

Answer: Because all those that come to see me, see my face, so what is the necessity of using a mirror?

Question: Why do you sleep on the floor? Why don't you use a thick mattress?

Answer: I do that, so that I can mix up with the crores of poor people in India.

Question: In a train why do you always travel by a third class compartment?

Answer: The answer of this is answered above.

Question: Why don't you take salt and spices in your food?

Answer: Why must I do or take something that which is not quite necessary for my health?

I.A.F. Plane Not Shot Down

WHILE denying that an I.A.F. aircraft had been shot down by the Naga rebels, the Defence Minister, Mr. V. K. Krishna Menon, informed the Lok Sabha that the plane had been 'maimed' and it later 'crash landed.' The occasion was a brief but infructuous bid by Mr. Braj Raj Singh (Socialist) to raise the issue through an adjournment motion despite the Speaker's initial decision to admit a "calling attention notice" on the subject requiring an official statement.

Mr. Menon said that the transport plane was dropping supplies in the Naga area. "Any transport plane flying at that speed can be brought down by rifle," he agitatedly added in virtual protest against certain censorious remarks made by Mr. Nath Pai (P.S.P.)

Earlier, Mr. Nath Pai had asked whether I.A.F. planes were "game for anybody." It would not be in the interests of the security and defence of the country that any half statements should be made by a member, Mr. Menon said. Mis statements, he said, had already been made in the House. For his part, he proposed to make a fuller statement as soon as it was "operationally possible."

Nanital Observatory

DR B. RAMAKRISHNA RAO, Governor of Uttar Pradesh, addressing a joint sitting of the two Houses of the State Legislature recently, said that new buildings for the State Astronomical Observatory at Nanital were under construction and were likely to be completed next year.

Only the Nanital observatory has been assigned to track artificial satellites so far in India. A 15-inch reflecting telescope has been acquired for the observatory, a still bigger one may be acquired next year.

Indian Opinion

FRIDAY, 9TH SEPTEMBER, 1960

The Villain Of The Piece

MEMBERS of the Durban City Council and officials of the Municipality have been quick to rush in with opposition to the demarcation of a portion of Puntan's Hill for Indian occupation by the Group Areas Board. About forty odd building sites in this area have been set aside by the Group Areas Board for Indian occupation but Durban's Europeans headed by the Council have raised their objection. When the Group Areas Board decided to mark the mainline suburbs for Indians there was such a tremendous hue and cry by the Europeans of Durban, no less the City Council, that an immediate *volte face* followed. It is abundantly clear that there is no room for Indians in Durban, in a city where 45 per cent of the Indian population of South Africa is massed together without any hope whatsoever of getting one extra acre of land. The Council should at least welcome the fact that the Indian people are getting a few much-needed acres.

The Council has also a plan by which it will acquire Indian-owned land for sub-standard Indian housing in the area adjacent to Reservoir Hills. While every move to provide housing for Indians should be welcome what is intolerable and plain dishonest is the fact that the Durban City Council cannot provide its own land for this. It must always take away land from the Indian in order to provide him with houses. This is nothing new. It has been done many, many times previously. The most recent has been the expropriation of Indian-owned land and homes in the Merebank area to develop Indian housing. Whatever the Europeans of Durban may have to say about the Fascism of the Nationalist Government, the Indian people are wholly satisfied that in anti-Indian sentiment and action the Durban European, spear-headed by the City Council, has led the way. This is something on which the Indian cannot ever feel strongly enough. Almost half the Indian population of the whole country is located in this city. It was built up by Indian labour and effort but at all times—for the last ninety years in fact—the Durban City Council has led the attack on Indians. Indeed it is the villain of the piece.

(Continued from column four)

this way the things of the flesh, we may one day expect to become free from the burden of the body. Realizing the limitations of the flesh, we must strive day by day towards the ideal with what strength we have in us.

It is perhaps clear from the foregoing, that without *ahimsa* it is not possible to seek and find Truth. *Ahimsa* and Truth are so intertwined that it is practically impossible to disentangle and separate them. They are like the two sides of a coin, or rather of a smooth unstamped metallic disc.

Who can say, which is the obverse, and which is the reverse? Nevertheless *ahimsa* is the means; Truth is the end. Means to be means must always be within our reach, and so *ahimsa* is our supreme duty. If we take care of the means, we are bound to reach the end sooner or later. When once we have grasped this point, final victory is beyond question. Whatever difficulties we encounter, whatever apparent reverses we sustain, we may not give up the quest for Truth which alone is, being God Himself.

Gandhiji On The Vow Of Love

When he was in the Yeravda Jail in 1930 Gandhi sent a series of weekly discourses to members of his ashram at Sabarmati. One of these, entitled "The Vow of Love" is published below. Last week we published "The Vow of Truth."—Ed. I.O.

WE saw last week how the path of Truth is as narrow as it is straight. Even so is that of *ahimsa*. It is like balancing oneself on the edge of a sword. By concentration an acrobat can walk on a rope. But the concentration required to tread the path of Truth and *ahimsa* is far greater. The slightest inattention brings one tumbling to the ground. One can realize Truth and *ahimsa* only by ceaseless striving.

But it is impossible for us to realize perfect Truth so long as we are imprisoned in this mortal frame. We can only visualize it in our imagination. We cannot, through the instrumentality of this ephemeral body, see face to face Truth which is eternal. That is why in the last resort we must depend on faith.

It appears that the impossibility of full realization of Truth in this mortal body led some ancient seeker after Truth to the appreciation of *ahimsa*. The question which confronted him was: "Shall I bear with those who create difficulties for me, or shall I destroy them?" The seeker realized that he who went on destroying others did not make headway but simply stayed where he was, while the man who suffered those who created difficulties marched ahead, and at times even took the others with him. The first act of destruction taught him that the Truth which was the object of his quest was not outside himself but within. Hence the more he took to violence, the more he receded from Truth. For in fighting the imagined enemy without, he neglected the enemy within.

We punish thieves, because we think they harass us. They may leave us alone; but they will only transfer their attentions to another victim. This other victim however is also a human being, ourselves in a different form, and so we are caught in a vicious circle. The trouble from thieves continues to increase, as they think it is their business to steal. In the end we see that it is better to endure the thieves than to punish them: The forbearance may even bring them to their senses. By enduring them we realize that thieves are not different from ourselves, they are our brethren, our friends, and may not be

punished. But whilst we may bear with the thieves, we may not endure the infliction that would only induce cowardice. So we realize a further duty. Since we regard the thieves as our kith and kin, they must be made to realize the kinship. And so we must take pains to devise ways and means of winning them over. This is the path of *ahimsa*. It may entail continuous suffering and the cultivating of endless patience. Given these two conditions, the thief is bound in the end to turn away from his evil ways. Thus step by step we learn how to make friends with all the world; we realize the greatness of God—of truth. Our peace of mind increases in spite of suffering; we become braver and more enterprising; we understand more clearly the difference between what is everlasting and what is not; we learn how to distinguish between what is our duty and what is not. Our pride melts away, and we become humble. Our worldly attachments diminish, and the evil within us diminishes from day to day.

Ahimsa is not the crude thing it has been made to appear. Not to hurt any living thing is no doubt a part of *ahimsa*. But it is its least expression. The principle of *ahimsa* is hurt by every evil thought, by undue haste, by lying, by hatred, by wishing ill to anybody. It is also violated by our holding on to what the world needs. But the world needs even what we eat day by day. In the place where we stand there are millions of micro-organisms to whom the place belongs, and who are hurt by our presence there. What should we do then? Should we commit suicide? Even that is no solution, if we believe, as we do, that so long as the spirit is attached to the flesh, on every destruction of the body it weaves for itself another. The body will cease to be only when we give up all attachment to it. This freedom from all attachment is the realization of God as Truth. Such realization cannot be attained in a hurry. The body does not belong to us. While it lasts, we must use it as a trust handed over to our charge. Treating in

(Continued in column one)

NO FUTURE FOR WHITE RACIALISM IN AFRICA

THE following statement on the lifting of the Emergency has been issued by Mr. Peter Brown, the National Chairman of the Liberal Party:—

The lifting of the State of Emergency brings to an end a period during which the Government has imprisoned without trial for periods of up to five months, between ten and twenty thousand of its citizens. Some of these were Africans whose only crime was that they were out of work; others were Africans who were employed but on whose credentials the authorities could not be bothered to check; others were political opponents of the Government.

During the emergency a number of members of the Liberal Party were imprisoned. They were drawn from all ranks of the Party and from all racial groups. As none of them has been charged with any offence it is clear that none of them had committed any. That being the case it must be assumed that the object of the arrests was purely intimidatory, aimed first at frightening those who were arrested into accepting Government policies, second at frightening into inactivity members of the Liberal Party who were not arrested and third at dissuading people who might have been considering joining the Liberal Party from doing so.

I should like to take this, the first opportunity that presents itself, of assuring the Government that it has succeeded in none of these purposes. During the Emergency the Party held the most successful National Congress it has ever had and in three provinces it held more successful public meetings than ever before. Membership throughout the

Union has grown.

More important, I would like to assure the Government, that those of us who were arrested have not been deflected from our purpose by this experience. We will continue to strive to replace apartheid by a democratic system of government in which rights and responsibilities will be shared by all. Our imprisonment with other members of our Party of all races has confirmed us in our view that it is identity of purpose and outlook, not race, which is important in South Africa, and that the most effective answer to racialism is through a thoroughly non racial organization such as ours.

White racialism has no future in Africa. We know it and Dr. Verwoerd knows it. The difference between us is that he will not admit it. Instead he goes stubbornly on along the road which will lead him to a second Congo.

But we do not intend to let this happen. We intend, rather, to embark on a programme which will build our non-racial Party into an organisation large enough and sufficiently well organized, not only to defeat apartheid by peaceful pressures but to ensure that it is succeeded, not by the chaos of the Congo, but by a Government which enjoys the support of all groups and enjoys the stability which can flow only from such support.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklya Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1854

INDIAN AIR FORCE UNIT FOR CONGO

A 36-MAN contingent of the Indian Air Force left New Delhi on August 1, by the I.A.F. Packet Aircraft for the Congo where they will form part of the United Nations Force. The contingent was seen off at Palam airport by high officers of the Air Force.—It arrived in Leopoldville on August 3.

Commanded by Wing-Commander K L Suri, the contingent of Air Force Officers and Airmen comprises three sets of air and ground crew whose services have been placed by the Government at the disposal of the U.N. Force in the Congo for the purposes of plying and maintaining Q-119 Packet Aircraft belonging to the U.N.

This is the first time that a full-fledged I.A.F. contingent has been assigned these duties with U.N. Forces. Hitherto, I.A.F. officers and airmen have gone out on such missions as observers or as members of Indian contingents.

The personnel of the I.A.F. contingent for the U.N. Force have been selected from various Air Force transport and other units in India. The contingent will function as a self contained unit with its own Senior Navigation Officer, Squad on Leader, N. Ganapathi, and Engineering Officer Squadron Leader A. D. Datt, to assist Wing-Commander Suri.

Mr. V. K. Krishna Menon, Defence Minister, addressing the personnel of the I.A.F. contingent when they were presented to him by the Chief of Air Staff, Air Marshal S. Mukerjee, said that the officers and men forming part of the contingent were going to the Congo neither as a police force nor to fulfil any military function, but on a mission of peace.

The Defence Minister gave a background to the present situation in the Congo and outlined the purpose for which the contingent was being assigned with the U.N. Force. He pointed out to them that they were going on a mission of peace to cultivate better relations and understand-

ing with the free people of the Congo.

The duty assigned to them was a part of India's international obligations and the Defence Minister was confident that, as on earlier occasions when the record of Indian Servicemen abroad had been creditable, men of the Indian Air Force contingent now going to the Congo would by their discipline and good conduct enhance the prestige of the country.

In the morning on August 1, the contingent called on the Chief of Air Staff at the Air H.Q.'s. The Chief reminded them of great responsibilities attached to their duties. "Every one of you must owe unstinted loyalty to the United Nations Force and maintain strict impartiality throughout your stay in the Congo," he said. The Air Chief told them that every one of them was as a member of the I.A.F. contingent an "Ambassador of India and the Air Force" and the fair name of his country and service would depend entirely on his individual conduct.

ENVOY BACK

MR. R. K. NEHRU, India's Ambassador to the U.A.R. arrived in Bombay from Cairo by an Air-India International Boeing. He was on his way to Delhi to take charge of his new assignment as the Secretary General of the Ministry of External Affairs. He will succeed Mr. N. R. Pillai, who has gone on leave preparatory to retirement. Talking to reporters at the airport Mr. Nehru said that he has a pleasant stay of two and a half years in Cairo. He said that there was no problem between India and the U.A.R. Like India, the U.A.R. was consolidating its freedom and building up its economy.

New India Assurance Co. Ltd., India's Leading Company

W Transact:

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoj Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban

Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty-five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;

That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

DISTINCTION FOR INDIAN SCIENTIST

UNIVERSITY OF LONDON

HONOURS DR. BHABHA

INDIA gained a new status in international science when Dr. H. J. Bhabha was awarded the honorary degree of Dr. of Science by the London University. A special convocation was held to mark a double celebration—300th anniversary of the founding of the Royal Society and the centenary of giving of the first degree in science by the London University.

Dr Bhabha was one of the six Royal Society members whom London University chose to honour on this historic occasion. The award was made personally by the Queen Mother, who is the Chancellor of the University.

Others honoured on this occasion were: H. M. King Gustav VI Adolf of Sweden; Professor Detlev Wult Bronk, President of the Rockefeller Institute for Medical Research, John Hopkins University; Sir Macfarlane Burnet, former Professor of Experimental Medicine in Melbourne University, and the director, Walter and Eliza Hall Institute of Medical Research; Prof. George Charles de Hevesy, the distinguished Hungarian scientist; and Sir Thomas Merton, for many years Royal Society Treasurer and Trustee of the National Portrait Gallery.

Citation

The Public Orator read the following citation in requesting the Chancellor to admit Dr. Bhabha to the degree of Doctor of Science honoris causa:

"Your Majesty and Chancellor, I present Professor Homi Jehangir Bhabha. The emergence of India as a great modern nation may be seen in a variety of ways, but nowhere more convincingly than in her ability to produce the men who are now developing her natural resources.

In Professor Bhabha, the Director and Professor of Theoretical Physics at the Tata Institute of Fundamental Research, Bombay, India has a nuclear physicist of world-wide reputation. In 1930's while still a young man, he made some major contributions to the theoretical explanation of cosmic ray showers. Later he gave his attention to some of the most abstract problems of fundamental physics relating to general properties of spacetime and he has also attacked the problem of finding an explanation of fundamental particles.

"But, alongside this brilliant theoretical work, he has given much time and thought to the practical application of the ever-

increasing knowledge which 20th century physicists made available.

"As Secretary of the Government of India's Department of Atomic Energy, which he has built up since the war, and as chairman of his country's Atomic Energy Commission, he has proved himself a brilliant organiser, and to Mr. Nehru in particular an invaluable adviser on all scientific problems.

"When the first great International conference on Peaceful Uses of Atomic Energy was held at Geneva in 1955, he was the natural—indeed almost inevitable—choice for Chairman. His own report to the Conference on the natural resources of India, and on her energy requirements for the next few decades was a masterpiece of lucid exposition and informed prediction.

"For those of us who try to follow, faint yet pursuing (and often more faint than pursuing) the esoteric researches of modern physicists, it is reassuring to know that Professor Bhabha is also a man of the highest culture, who draws and paints with distinction, who is a great lover of music and dancing, and who elected to read for his Bachelor of Arts degree at Cambridge intellectually into outer space to investigate the remote and complicated behaviour of cosmic rays.

"I request you, Chancellor, by the authority of the Senate, to admit Dr Homi Jehangir Bhabha to the Degree of Doctor of Science honoris causa."

INCOME FROM KASHMIR FORESTS

THE Jammu and Kashmir Government's income from forests has increased ten times since independence. Last year, the State earned about Rs 30m (£2.25m), as against Rs. 2.9m (£217,500) in 1957. The Government expects that the increase will go up to Rs 50m. (3,75m.) a year by the end of the Third Plan period. This increase is mainly due to the rising demand for quality timber in the country.

HINDI WRITERS VISIT LONDON

A RECENT visitor to London was Mr Jainendra Kumar, a short story writer and novelist of great repute and literary merit, who has been writing since the days of Prem Chand. He has a number of books to his credit which have already run into several editions. His "Tyag-Patra" (Resignation) has been translated into English. Translations of this book in certain other languages are under preparation.

Mr Jainendra Kumar, with Mr Jai Prakash Narain, came to Europe to attend the International Convention Leo Tolstoy held at Venice from June 29 to July 2 to commemorate Tolstoy's 50th death anniversary. He came to London to meet friends and renew old contacts.

From London Mr Kumar proceeded to Moscow to attend the three-day Oriental Conference.

Another writer to visit, was here last month, is Mr S. H. Vatsyayan "Ageyaya" who is a novelist and a short story writer, a literary and art critic, and, above all, an editor of wide experience, having had to edit several journals at different times, commemoration and the like.

Mr Vatsyayan will be in London again en route to the USA in October November next. In the USA he will give a series of lectures on Hindi literature.

Incidentally, Mr Vatsyayan is the translator of Mr Jainendra Kumar's "Resignation" and these two writers today are regarded as the "Top Two" among Hindi fiction writers.

Recordings Of Tagore's Voice

A WORLD-WIDE search for recordings of Tagore's voice is being made by all India Radio in connection with the poet's centenary celebrations next year.

It is learnt that A.I.R. has sent requests by some 150 people in 29 countries and the world's broadcasting organizations asking for recordings of the poet's voice during his visits to Europe and other countries. Among those who have been asked to help Tagore's centenary celebrations in this way are the Burmese Prime Minister, U Nu, Madame Sun Yat-sen and Madame Tomiko Wada Kora, who served as the poet's secretary during his visit to Japan in 1916.

These recordings will be kept in the National Archives and are expected to yield a unique collection of the poet's moods.

The Statesman of Delhi understands that Sweden and West Germany have already sent collections of Tagore recordings to India.

"BRONKURE"

Genuine Ayurvedic Treatment proven. The Greatest Oriental 'ASTHMA TIC' And Bronchial Decongestant. TOTALLY HARMLESS.

For Asthmatic, Short Breath, And Bronchial Attacks

Instantly relieves and eases Asthmatic attacks. No medicines to take. No irritating injections. You simply light the "Bronkure" sheet and inhale the medicinal fumes. You will immediately start breathing easier and more comfortably.

"BRONKURE"

1 Packet "Bronkure" Sheet For Only 12/6 Post Free

Write To: Sole Agents.

P. O. BOX 8155, Johannesburg, S. A.

Cash with order only. Uncrossed POSTAL ORDERS.

No C.O.D.'s Orders from outside Union to enclose BRITISH POSTAL ORDERS.

Our Natal Agents:

Sun Brand Tobacco Works, 191 Grey Street, — Durban.

AGENTS WANTED in East Africa and Rhodesia.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12 6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P O. BOX 1250.
15517 Warwick Avenue
DURBAN.

Drought Threatens Gujerat State

BOMBAY—Several members of the Gujerat Vidhan Sabha expressed concern over the drought situation in many parts of the State, during the debate on the State budget estimates for 1960-61. Initiating the three-day debate, the Leader of the Opposition, Mr. Nigladar Gandhi, said that in view of the power shortage in Gujerat, the State Government should move the Centre to allot all the power that would be produced at the Atomic Power Station at Tarapore to Gujerat.

A CONGRESS member, Mr. Sureshbhai Varnu, warned the Government that farmers in the State, particularly in Saurashtra would be hard hit if it did not rain within a week. An Opposition member, Mr. Lalsingh Ravekar, said farmers were looking to the Government to take some steps to meet the drought conditions. He demanded that insecticides be sent to the Saurashtra region immediately to fight the pests that were destroying the crops.

Mr. Mohanlal Vyas (Congress) suggested that more training institutes should be set up to meet the dearth of skilled labour in the State. He said that industries should come forward to establish such training centres. The Government should also make it compulsory for industrial employers to build housing colonies for their staff.

Mr. Madhavlal Shah (Congress) suggested that the Government should undertake a comprehensive programme of sinking wells as part of the Minor Irrigation Scheme. Mrs. Maniben Patel (Congress) pleaded for the popularisation of family planning schemes in rural and industrial areas.

Mr. Bhupendra Modi (Opposition) demanded that the policy

LUXURY COACH SERVICE

A LUXURY coach service for tourists who wish to visit Agra and Jaipur by road from Delhi is expected to be operated from this month. It will be a three-day trip with overnight stops at Agra and Jaipur and the fare will be approximately Rs 70 per head (a little over £5).

A similar luxury coach tour will be operated by the Panjab Roadways between Delhi, Chandigarh, Bhakra Nangal. It will be a two-day trip costing about Rs 45 per head.

Tourists visiting the Kashmir Valley, Bhakra-Nangal, Kulu, Jaipur, Bhubaneswar, Puri and Konarak will be able to hire luxury cars made available by the State Government of Jammu and Kashmir, Panjab, U.P., Rajasthan and Orissa.

of prohibition should be abandoned as, he said, all efforts of the Government during the last several years in this direction had been a failure.

He said illicit distillation was rampant in every village in the State and people were consuming illicit liquor of an inferior quality, which posed a threat to their health. He suggested that the Government should take over the liquor shops and spend more money on educating the people about the evils of alcohol.

Indian Handicrafts Becoming Popular In Foreign Countries

MR LAL BAHADUR SHASTRI, Union Minister for Commerce and Industry, said in New Delhi that handicraft goods manufactured in India were becoming increasingly popular in foreign countries and the export of such goods during the last financial year had gone up by about Rs. 10 million.

Mr Shastri said that the total yearly target for exports during the third Five-Year Plan had been raised from Rs 6,240 million to Rs 6,900 million. The Government hopes that the handicraft industry will play its due role in the fulfilment of this objective, he said.

The Commerce Minister was inaugurating the Handicrafts Exporters Association for northern India, including Jammu and Kashmir.

Mr Shastri said that the scheme of bulk import of zinc and copper needed for the manufacture of certain handicrafts was under finalization in consultation with the Handicrafts Development Board. The Government would consider any scheme for such import of raw materials required by the industry, he added.

Quicker Transport

The Minister further said that his Ministry had taken up with the Railway Board and the Director of Shipping a proposal for providing cheaper and quicker transport for the movement of manufactured handicrafts and raw materials required by the

Film Imports From U.K.

Agreement Signed

AN arrangement was signed in New Delhi for the import of films from the U.K. Mr. K. R. F. Khilnani, Joint Secretary, Ministry of Commerce and Industry, signed on behalf of the Government of India, while Mr. A. Greaves, Joint Managing Director, Rank Film Distributors of India (Private), Ltd., signed on behalf of the Rank films of the U.K.

The arrangement will remain in force for a period of two years. It provides for utilization, inter alia, of the earnings from the U.K. films in India for rental or purchase of Indian films for export to non-traditional markets, and for the production of films in India in collaboration with Indian producers or otherwise.

FLOOD THREATENS TOWN

THE flood threat to Rohtak assumed a new dimension when the city's drainage system was disrupted by gushing waters which shattered a wall of the sewage station, choked the plant and sent flood waters rushing through the sewage drains into the low-lying parts of the city. The reversal of the drainage system has caught the authorities unawares. Till September 1 the battle to save the city was confined to two fronts, one along the rail-track embankments and the other on the main breach in the bund of "Channel No. 8". The authorities had barely taken up the challenge here when the manholes in the low-lying areas began to send out torrents of flood water. By 6 p.m. the Ramnilla grounds had been converted into a large lake, the Bhiwani road was out off and the water level was still rising. Delhi is now the only city with which Rohtak is linked by road. Some 50 feet of the boundary wall of the railway station were washed away in the morning. The rail track embankment developed many breaches during the day flooding adjoining areas. Flood waters were rushing menacingly along the Bhiwani road. Earlier, efforts to save Rohtak's main educational centre, Vaish College, also failed. The bund near the college premises gave way. The college building was surrounded by over four feet of water. The Civil Lines area is also under water and boats are plying in the area.

DRY RED CHILLIES

No. 1 Mixed Grade Dry Red Chillies. Nett 30lb Bag 45/-

Any amount obtainable for Cash.

Write for Grain Bags and Sugar Pockets.

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

WATCHES, Gents models—25 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels 47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No 104/105, His Majesty's Building, 110th Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg. Stocks limited, order immediately.

Stress On Quality

He asked members of the Handicrafts Export Association to select only such items for export for which there was a big demand in foreign countries and concentrate on improving their quality. You must keep in view changing tastes and requirements of the countries to which you wish to export, he said.

Welcoming Mr Shastri earlier, Mr Srinath, Vice-Chairman of the Association, said that the total export of handicrafts goods made by the members of the Association during the last year amounted to Rs 25 million, excluding the export of carpets. The Association, he said, was endeavouring to increase export earnings by every individual member by 25 per cent during the current year.

WHAT SARVODAYA AIMS AT

By VINOBA BHAVE

MOST of the people of this country are not educated. Therefore, there is a heavy responsibility on the few who are. Their duty is to help their uneducated brethren in all possible ways. It is the uneducated class which has to bear the burden of maximum work. It is they who produce all the necessary articles. Though they do not get the benefit from their labour.

Today a wall separates the educated and the uneducated. The Government as also the society have accepted the principle of changing the pattern of education, but no effective steps have been taken so far in that direction. The British needed a bureaucracy to manage their imperial affairs. And they did not conceal their motive while framing their education policy.

Who Is The Real Servant?

Today there are five and a half million government servants in this country who are supposed to serve the nation. The families of most of the government servants are dependent on the latter and are not themselves engaged in any productive work. In all, there are seventy million families in our country. Thus, there is one state servant for every thirteen families. I do not know if there is such a huge army of state servants anywhere else. But we must remember that the real servants of the nation are some others. The uneducated class is that real servant of the nation. But they consider themselves to be mere wage earners, working for their own self-interest. They do not venture to consider themselves to be the servants of the nation. The government servants, on the other hand, even call themselves as 'public servants.' Thus in our country today a section presents itself as public servants, while the real servant is somebody else. Apart from these five and a half millions of civil servants there are five lakhs of military servants too. And most of them do the job of abstracting or dividing instead of adding anything to production. According to Tagore, they are not for "multiplication" but for "division". Their standard of life is far superior than that of the labourers.

The Blind And The Lame

We find that the educated people are devoid of the capacity and art of production and those who produce are not educated. As a result the society has been divided into two distinct and conflicting parts. And both these parts are

devoid of life. One of them is blind and the other is crippled.

They who have the capacity to work are ignorant and the learned do not possess the necessary physique for work. Most of the villagers are blind and a majority of the townsmen are lame. The blind are carrying the burden of the lame and both of them are inefficient. A society built upon the foundation of two weak pillars cannot be strong. Both sections must have eyes as well as legs. Each should be supplementary and complimentary to the other, not as a weak partner but with full vigour and strength. Naturally, therefore, today there is tension and conflict between the two instead of mutual co-operation. The crippled is perched on the shoulders of the blind as a matter of right and he does not show the least sign of getting down. The situation reminds me of a fable. When the man and the horse met for the first time, the man said, "Let me have your back for sometime on hire." The horse agreed. The man thereupon reined the horse and rode upon it after fixing a saddle on its back. Since then a long time has elapsed but man has not gone down from the back of the horse. For, man says, "I shall feed you, give you water to drink, but your back I won't leave." If this is the spirit guiding the relations between the educated and the uneducated, then there is no hope of ending this tension.

Revolution Through Peace

I am trying to bring about a revolution in India by peaceful means. The Dhritrashtra* are usually blind. They want peace. They want the dacoit problem should be solved, the communists should not create troubles, there should be no discontent among the students and the workers (labourers) should have no grudge. But they do not want any fundamental in society. On the other hand, the protagonists of change want that they should bring about a revolution in society by hook or by crook. They say that they are tied of this peace of the grave. But there is a

third man like me who talks about a peaceful revolution.

Such a man is sandwiched between the two. He has to bear the brunt from both sides. The peace-lover says, "We do not want peace mixed with revolution." To them the dacoits are pariahs. There are only two courses open for them—surrender or death. These lovers of peace have a positive distaste for peaceful revolution, because they are afraid that their power and prestige would wane away in this process. From the other side the 'revolutionary' is also ready with his stick to beat us. He contends, "You are satisfied with little bits of gifts. This kills the enthusiasm for revolution among the people. You are weakening the urge for revolution instead of strengthening it." However, this sort of blows from both sides makes one's body strong.

From Kashmir to Cape Comorine millions of people have heard me with love and attention. This has got no parallel in this country. The reason behind this is that they consider the so-called peace-lovers as hypocrites and the revolutionaries as fool. I was moving about in Kerala for four and a half months, and had a chance of having discussions with the communists there. Before the election they used to say that they would fix 20 acres as the ceiling for land holdings. "How would this do away with private ownership?" I asked. "And how was communism going to be established through this process? I am preaching complete renunciation of private ownership!" To this they used to reply, "What you say is all right. But you intend to achieve your aim through the process of love and this would take a long time." But I used to ask, "How are you going to solve the land problem by legislation? Your steps are only going to strengthen the spirit of private ownership of land, whereas, I am in favour of total elimination of proprietary rights in land." Thus you will find that today the constitutionalist is far behind the compassionate.

God Is Manifested Where Thousands Co-operate

The peace-lovers on the other hand, are never tired of making promises after promises. In the beginning they declared that India would attain self-suffi-

ciency in food within two years. Ten long years have elapsed since then but India is where she was. Now they declare that the country would surely become self-sufficient within the next six years. Let us now consult some astrologer as to what would be the state of affairs six years hence.

In his time, Gandhiji was also faced with the problem of scarcity of food. He suggested the growing of vegetables in earthen pots. What he wanted to drive at was that this national problem could be effectively tackled only if everyone directed his will towards it. By that directive he intended to enthuse the entire nation for that task. The Vedas describe God as a thousand-headed being. God Himself works where thousands of hands co-operate.

Produce Abundantly

It is said in the *Upanishads* that we should produce grain in abundance and consider this as a sacred duty. *Upanishads*, we should remember, are books of self-knowledge, and not books of any Five-Year Plans.

But the sages of old knew very well that without plentiful food violence and jealousy would reign in society and such a condition would be detrimental for the pursuit of self-knowledge. It is only in a society free from jealousy and mutual bickering that self-knowledge can flower.

It was from this point of view that Gandhiji had tried to inculcate a spirit of duty on a nation-wide scale in the matter of food production. Our peace loving friends never assert that we will solve this problem by our combined efforts. Conversely, they say that they would do it for us—that the nation will become self-sufficient within so many years. But while Gandhiji was alive such a feeling had been created among the people in this respect that even government officials used to say that there was no reason why food crops should not be grown in the open spaces in the compounds of ministers' bungalows.

What I was saying is this—these persons who make promises do not countenance the idea of any disturbance in the *status quo*. They are perturbed by change. They want that *status quo* should be maintained. On the other hand, the 'revolutionaries' are only too eager

to bring about a revolution without caring for the means to be adopted. But real revolution can come only through peaceful means. A revolution preceded by upheaval and turmoil would prove to be a false God.

The Only Way

If this idea is accepted it would bridge the gulf between the educated and the uneducated.

Today what India needs most is that every citizen of this country should be both educated and hardworking. God has given the feeling of hunger to everybody as also two hands. He has given us brain and heart both. So everybody should develop his intellect along with doing physical labour.

It is thus that the Indian society would become classless—a balanced society that could differentiate between what is good and what is evil. Such a society, endowed with the twin wings of knowledge and work would soar towards the achievement of self-knowledge.

The Vedas contain a description of Agastya—a sage of antiquity. It is said that he drank off the water of the ocean and went as far as Sumatra and Borneo. He made the Vindhya ranges bow down before him

and thus easily crossed over to south-India. To cross the Vindhya and make such long voyages were difficult jobs in those days. The people of Tamilnad remember Agastya with reverence even today. The Vedas narrate, "Agastya used to wield the spade to till the land. The great Rishi nourished both the classes." It means that Agastya brought together the intelligentsia and the labourers of his age. We also intend to create such society. This is the aim of Sarvodaya.

* The allusion is to Dhritrashtra, of Mahabharat fame, the father of Duryodhan, who was blind. Dhritrashtra literally also means those who are in charge of the affairs of the nation i.e. its rulers.—Ed.

VALLUVAR DAY IN LONDON

The London Tamil Sangam celebrated Valluvar Day on July 31 at No. 2 Rosslyn Hill, to honour the memory of the ancient and renowned Tamil poet, Thiruvalluvar.

Mr. V. R. Krishnamurti, of the Tamil Unit of the BBC, gave a short talk on the "Ethics of Thirukkural," which is the poet's greatest contribution to Tamil literature.

FOREIGN COUNTRIES DESIRE TO CO-OPERATE

UNION Finance Minister, Mr Desai, told the Lok Sabha that he found in all countries he visited recently a desire for closer co-operation in trade and willingness to assist us in our economic development programmes to the extent possible.

The Finance Minister was making a statement on his recent tour abroad when he visited Yugoslavia, Poland, Czechoslovakia, West Germany, the U.S.S.R. and the United Arab Republic.

Mr Desai said: "I have gone to these countries in response to invitations which I had received from the Governments concerned.

"In West Germany during my stay an agreement was reached regarding the third and final instalment of 30 million dollars of a total credit of 100 million dollars which had been indicated in August, 1958, as the West German assistance for the last three years of the Second Plan and regarding deferment of two-thirds of the liabilities under the Rourkela Steel Project maturing up to March 31, 1961, for a further period of four years for the time being.

The most valuable part of my visit was an opportunity it provided for me to meet the Ministers of the Governments as well as important representatives of finance and industry in

the countries I went to, and to study at close quarters economic frameworks within which each operator, I took advantage at these meetings and discussions to explain our economic objectives and policies, the progress of our Second Plan, the scope, content and priorities of the Third Plan and our requirements in broad terms of foreign exchange for its fulfilment.

"Our foreign exchange situation, as the House is aware, is of continuous difficulty. Our aim is to overcome it within a reasonable period of time by intensive effort to develop our basic industries and to enlarge our capacity to produce machinery and equipment that we need for further development.

"Meanwhile, there will be the need for external assistance on a massive scale—as the draft outline of the Plan has indicated, I was happy to discern in my discussions sympathetic interest all round in our development programmes and keen awareness of our problems and needs."

FAMOUS INDIAN MUSICAL INSTRUMENTS AND SONG BOOKS JUST ARRIVED

Thubla and Doogies Latest Designs £8/10/-
 ટહુલા અને ડુગીયાનું તાજાં ડિઝાઇન દર ૮/૧૦/-
 Dholaks and Mir dangs for Thal each £8/10/-
 ટાલ માટે ઢોલક અને મીરદાંગ દરેકની ૮-૧૦/-
 Harmoniums, Rama Flute Best make £18/10/-
 સારી બનાવટના હારમોનીયમ અને બંસરી ૧૮-૧૦/-
 Mouth Organs Popular Brands 4/6, 5/6, 7/6
 લોકપ્રીય માઈના મોલના વાળઓ (મા. ઓર) ૪/૬, ૫/૬, ૭/૬
 Bul Bul Tharangs and Xylophone each 25/-
 બુલબુલ તરંગ અને સાઈલોફોન દરેકના ૨૫/-

Violins and Banjo Mandolines each £6/10/-
 વાયોલીન અને બેનજો મેન્ડોલીન્સ દર ૬-૧૦/-
 Thubla Doogie and Dholak spare caps ea. 25/-
 ટહુલા ડુગી અને ઢોલકનાં સ્પેર કેપ્સ દર ૨૫/-
 Longneck Tenor Banjos £12/10/-
 લોન્ગનેક ટેનાર બેનજો દર ૧૨-૧૦/-
 Jap Malas for Prayers 4/6, 5/6, 10/6
 પ્રાર્થના માટેની જાપમાલાઓ ૪/૬, ૫/૬, ૧૦/૬
 Gujarati Film Song Bk, 20 Film ea. Bk. ea. 2/6
 ગુજરાતી ગાયનેાની ગુજરાતી ચોપડી દર ૨-૬

Clarets B/F for Indian Bands £18/10/-	Straight Blowing Flutes 2/6	Dancing Bells in Dozen Lots 6/6
Tombrone and Sunks each £1/5/-	Side Blowing Krishna Style Flute 5/6	Marakas For Ramba and Tango Bands ... 25/6
Khartals and Jhangs in Pairs each set £1/5/-	Manjiras and Mouth Organs 5/6	Sarods and Dilrubba each £12/10/-

BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 252
 85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago...

Sept. 1910

Items Of Interest

(From "The Indian Opinion" September 10th 1910)

THE following are taken from the feature, "Items of Interest":—

The Natal Indian Congress and the Durban Zoroastrian Anjuman sent cablegrams of congratulation to the Hon. Dadabhai Naoroji on his 86th birthday.

Mr Parsee Rustomjee wishes to thank all those friends who kindly sent messages of sympathy on the death of his brother.

The "Shri Krishna Janam Astami" was celebrated at the Veda Dharma Sabha, New Guelderland, on the 31st ultimo for the first time, and about 700 Hindus were present. The ceremony was performed by Pandit Bhanuprakash Upadaya. Afterwards the guests were feasted, dancing etc. were kept up till the early hours of the following morning.

Mr Smuts, while in Durban, this week has, says the *Mercury*, been specially interesting himself in Indian immigration affairs, for he had long interviews with both the Protector and the Chief Immigration Officer.

At the last meeting of the Durban Indian Society, Mr T. M. Naicker delivered an address on "Caste, Its Origin and the Present Practice". He said that Caste was an ancient social order of the Hindus based upon moral and spiritual laws. The ancient Rishis, foreseeing that the population of India was a vast one, and as there was a necessity to allocate certain duties to different classes of people, who by their qualities were fitted to undertake such tasks as were necessary for sustaining the life and vigour of the nation, divided the people according to their tendencies, so that order might be maintained and labour properly organised. Character and duty were demanded as test of one's caste and not birth alone. Men were equal according to the Divine Laws, and caste would ever remain to differentiate mankind according to their merits and qualifications,

but modifications and reforms were needed on ancient lines.

Many in Durban will hear with regret of the death of Sirdar Roopnarsin Singh, which occurred at the Turkish Baths, Durban, shortly after eight o'clock this morning (says Wednesday's *Advertiser*). The sirdar, who was the chief shampooist at the Baths, had been ailing for some two months, but he daily put in an appearance at the Baths though doing no active work. He had been some eighteen years in the employ of the Municipality—practically since the baths were opened. Many accustomed to using the Turkish Baths will miss the quiet old man, whose dignified bearing was irresistible. Mr. Singh was one of the trustees of the Hindu Temple, Depot Road, Durban, and was about 59 years of age. The body was cremated at the Umgeni Crematorium, where the leading Hindus were present to pay their last respects.

We learn with pleasure that four passive resisters who landed at East London, on their return from India, were kindly entertained and lodged during their stay of two months by Mr V. R. Frank, who also collected funds for their railway fare to Johannesburg. Mr M. M. Desai also assisted them materially.

The following are taken from the feature "Transvaal Notes":

The Passive Resisters at the Farm have received during the week a case of bananas from Mr Desai of Germiston and a box of Indian cakes from Mr Maharaj of Pretoria. Mr Bhagat of Port Elizabeth writes saying that the foodstuff contributed by the members has been converted into money and is being sent to Mr Fancy with instructions to send certain articles of food to the farm.

Mr N. Rahim, of the Hindustani Association, writing from Vancouver, Canada, in eulogistic terms of the passive resistance struggle in the Transvaal, says: "Please publicly announce the full sympathy of Indian

Colonists in Canada and the United States in the cause of our countrymen in South Africa and that they have their unqualified and practical support at their disposal.

All political comment in this issue by N. Dayaljee, "Indian Opinion," Private Bag, Durban.

BOOKS FOR SALE

Truth is God 2
Women and Social Injustice 7

Obtainable From:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Indian Records Now Cheaper!!

7/6 Each (Plus 3d Tax.)

AVAILABLE IN SINGLES OR SETS

Some Of Our Latest Hits :

DIL DEKE DEKHO, UJALA,	◆ NAAGMANI, USTAD, MAIN
MEHNDI, MISS INDIA, AGRA	◆ NASHE-MEIL-HOON, GHAR
ROAD, TALAQ, DO USTAD.	◆ SANSAR, AMAR DEEP,
	◆ MOTHER INDIA.

Special Offer: 1 Box of *Gujrati Records Assorted*, 20 in Box
At a Give Away Price—30/- per Box.

ORDER NOW — FREE PACKING

C.O.D. Orders to include 7/6 deposit.

Only Obtainable At:

NATIONAL RECORD COMPANY,

2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)	
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 "	90/- "
CHAMELI " 2 "	18/- "
" " 1 "	9/- "
SUGANDH RANI " 5 "	33/- "
" " 2½ "	18/- "
" " 1 "	8/- "
" " ½ "	4/- "
LATAMANGESHKAR ½ "	4/- "
CHANDAN DHOOP 3/- Box of 16 Sticks.	

CASH WITH ORDER — PRICES F.O.R. DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb.
(Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants

81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.

Telegraphic Add.: "BHAISONS"

આલ્પકમ, આંતરિક વિચાર તથા જોનાથી મનુષ્યનું ઉત્થાન થાય છે તેવી સર્વ પ્રકારની અંતરંગ સાધના—તે સર્વેનો ધર્મ માં સમાવેશ થાય છે. દિવ્ય-ધામમાંથી ઉત્પન્ન થયેને ધર્મ દિવ્યધામમાં લઈ જાય છે.

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાની આ બેઠક ઘણા મહત્વની હશે

નહેરૂ અને અધિકારીઓ છે. આમાં જે ઉચ્ચ જવાબદારીનું સ્થાન ધરાવતાં અધિકારીઓ છે તે જોએમાંથી એક યુનેના લશ્કરી સલાહકાર છે અને બીજા મહામંત્રીના પ્રતિનિધી તરીકે છે. આ લોકોના ત્યાંના કામથી ત્યાં સંતોષની લામણી ફેલાવાનું જણાય છે.

વડા પ્રધાને વિસ્તારથી સમજાવતાં કહ્યું કે: ભારત તટસ્થ રાજ્ય હોવાથી ઠગિમાં હોસ્પિટલ સ્થાપવાનું આપણે નક્કી કર્યું છે. આ હોસ્પિટલ તાકાળાક મદદ માટેનું હશે. એને યુને પાસથી મદદ મળશે એ આશાએજ આ આદેશ ભારત કરે છે. વડા પ્રધાને વધુમાં સમજાવતાં જણાવ્યું કે જે દેશો એક મા બીજા બંધોમાં છે તેઓ ત્યાં મદદ કરવાની પરીસ્થિતીમાં નથી. આથી ભારતે આ જવાબદારી ઉઠાવી છે.

આફ્રિકાના આઝાદ દેશો

પંડીત નહેરૂએ કહ્યું કે આફ્રિકાના ઘણા દેશો આઝાદ થતાં જાય છે. એ ડુનીયાનો મહત્વનો ખનાવ છે. ઠગિ આણું એક નવું આઝાદ રાજ્ય છે. ત્યાં મદદ માટે ૨૫૦ માણસો આપણે મોકલ્યા છે. જેમાં ડોક્ટરો

શ્રીમતી ગાંધી આફ્રિકાની સુસાકાતે

વડા પ્રધાન જવાહરલાલજીના પુત્રી શ્રીમતી ઈદીરા ગાંધી દુક સમયમાં નાઇજીરિયા અને બીજા આફ્રિકાના આઝાદ થતાં દેશોની સુસાકાતે જશે. આ ઉપરાંત ભારત સરકાર ઠગિમાં પોતાના પ્રતિનિધીની સ્થાપના કરશે અને બીજા આઝાદ આફ્રિકન દેશોમાં સ્થાપવાની વિચારણા ચાલી રહી છે.

પહેલી અક્ટોબરે નાઇજીરિયાના રવાત્ર ઉત્સવમાં ભાગ લેવા હીંદ સરકારને આમંત્રણ મળ્યું છે. તેથી ભારતના પ્રતિનિધી તરીકે શ્રીમતી ગાંધી ત્યાં ઢાંજર રહેશે.

તમારું લવાજમ હજી બાકી છે ?

જો બાકી હોય તો આજે જ મોકલી આપોને! ઘણા બાઇ બેનોના લવાજમો આવી ગયાં છે, તેનાથી અત્યાર સુધી તો હમારું માકું જેમ તેમ ગપાયું છે, પરંતુ આપના જેવા જે થોડા બાકી રહી ગયા હોય છે, તેઓ જો હવે જલદી નહિ મોકલશે તો હમારી રિમિતિ કફોડી થઇ જશે.

છાપા માટે કામળ, સાઢી, સ્ટેમ્પ અને કામ કરનારાઓના પમારો એ બધું દર મહીને સુકવવાનું હોય છે અને હવે સીલક કશી રહી નથી! શું થાય? બીજો કોષ ખલાજ રહ્યો નથી, માટે જ આપને આગ્રહ બરી વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે; આજે જ તમારું લવાજમ મોકલી આપો અને હમારી સુરોલી દુર કરો.

આ દેશમાં મહાત્મા ગાંધીજીના સલ અહિંસા, સમાનતા, સ્વતંત્રતા, વિગેરેના અણુમોલ સંદેશ આજના અર્થાત વખતમાં, એમનાં જ પ્રિય પત્ર 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' મારફતે ઘેરે ઘેરે પહોંચતા રહે તે માટે ઘણા બાઇ બેનો, દર વર્ષની સરકારમાં જ પોતાના અને મીત્રોના લવાજમો આમળથી મોકલી આપી પૂ. બાપુ પ્રત્યેનાં સાચાં પ્રેમ અને લામણી બતાવી રહ્યાં છે, અને એ રીતે પૂ. બાપુનો આ દેશમાં શરૂ કરેલું અને અખંડ રીતે ચાલુ રહેલું આ નિસ્વાર્થ માનવસેવાના કાર્યમાં સુદર મદદ કરી રહ્યાં છે.

માટે તમે પણ આજથી નિશ્ચય જ કરી નાખો અને વરસની સરકાર માં જ લવાજમ મોકલી દઇને હમારા કાર્યને સફેલું અને સરળ કરી આપો કે જેથી પુરા ઉત્સાહથી હમે પણ પૂ. બાપુનો આ દેશના સેવાયુ જન-કલ્યાણ માટે ચાલુ રાખી શકીએ.

આશા છે હવે પછી દીઠ નહિ કરશે કારણકે, આપની સફેલ આગળથી આવાં કોમતી લોકહીતકારી કાર્યને ઘણું જ ખમવું પડે છે.

“વ્યવસ્થાપકો”
“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.”

અમેરીકા શ્રી નહેરૂને પ્રશંસાની

નજરે જુએ છે

(ઇ. એ. હીંદ સર્વિસ)

યુને ખાતેના અમેરીકાના પ્રતિનિધિ અને જેઓએ અમેરીકાના પ્રમુખ પદ માટેના ઉમેદવાર છે તેઓ મી. લોન્ને એક પ્રશ્ન પુછ્યો હતો કે અમેરીકામાં ભારતના વડા પ્રધાન તરફ કેવી લામણી છે? એનો જવાબ આપતા મી. લોન્ને જણાવ્યું હતું કે અમેરીકા માં એકંદરે નહેરૂ માટે ખણી સારી લામણી છે. અને તેઓને મીત્ર સમજે છે.

આના જવાબમાં પુછાયું હતું કે, તો શા માટે અમેરીકાના મોટા પ્રમાણ માં અખખારો નહેરૂની ટીકા કરતા હોય છે?

આનો જવાબ આપતાં મી લોન્ને જણાવ્યું કે અમેરીકાના અખખારો પોતાની સરકારની પણ ટીકા કરતાં હોય છે. જો કે એની સાથે નહેરૂની ટીકા ને સરખાવ્ય. પણ હું માતું છું કે પ્રતિષ્ઠીત છાપાઓ મી નહેરૂને હમેશાં પ્રશંસાથી વધાવે છે. જો મને તક મળશે તો હું તમને પુરવાર

કરતી શકીશ કે હતાં તેના કરતાં નહેરૂ અને ભારતની પરદેશનીતી તરફની અમેરીકાની સમજનાં ઘણા વધારો થયો છે.

દુકાનોમાં લાવના પાટીયા લગાવો

પંડીત નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે અને નિયંત્રણો પસંદ નથી પણ ભાર વધારા કરતો નિયંત્રણો સારા. આથી ભાવ વધારાનો પ્રશ્ન સકય તે રીતે હેલવો જોઇએ. તેમ છતાં તેના ઉલ્લેખો આધાર ખખરની અનિશ્ચિતતા અથવા તો વેપારીઓની ચાલાકી પર ન રહેવો જોઇએ.

સકીય પગલા આ બાબતમાં લેવા માટે પંડીતજીએ જણાવ્યું કે ભાવો દર્શાવતા પાટીયા દુકાનોમાં રાખવાની ફરજ સરકારે દુકાનદારોને પાડવી જોઇએ. આની મનોવિજ્ઞાનિક અસર ઘણી ઘણી અને ગનતાને તે પસંદ પડશે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૬ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૦.

ખલનાયક તરીકે સીટી કાઉન્સિલ

પ એરિયા બોર્ડ પંટ-સહીલનો અસુક ભાગ હિંદીઓ માટે જાહેર થયો છે. આ સામે જે વિરોધ ગોરાઓ તરફથી થયો તેમાં ડરબન સીટી કાઉન્સિલ અને સૂધરાધના અમલદારો પણ ભેગાયા છે. ચાલીસ ઘરો બંધાય એટલી જગ્યા હિંદીઓ માટે ગ્રૂપ એરિયા બોર્ડ કાઢ્યો છે, તેની સામે કાઉન્સિલની નેતાગીરી નીચે ગોરાઓએ વિરોધ ઉઠાવ્યો છે. જ્યારે ગ્રૂપ એરિયા બોર્ડ અસુક પરંતો હિંદીઓને માટે ફરાવેલો એવો ધરાવે દર્શાવ્યો હતો ત્યારે પણ ડરબનના ગોરાઓ અને સીટી કાઉન્સિલે મોટો ઝુબેશ ઉપાડ્યો હતો અને તે ધરાવેલો બદલાઈ ગયો. એ તો ચોખ્ખું જણાય છે કે ડરબનમાં હિંદીઓ માટે જગ્યા નથી, કારણ કે દક્ષિણ આફ્રિકાના ૪૫ ટકા વસ્તી ડરબનમાં એક પણ એકરની જમીન મળે તેવી આશા વિના સંક્રાઈ રહ્યા છે. હિંદીઓને જરૂરીયાત પૂરતી થોડી જમીન મળે છે તે માટે કાઉન્સિલે આનંદ દર્શાવેલો નહોતો.

કાઉન્સિલ, રીસીવોયર હીલસની બાજુમાં પડેલી હિંદીઓની જમીન લઈ ત્યાં હિંદીઓને માટે ઘરો બાંધવાની યોજના કરી રહી છે. હિંદીઓને માટે આ ઘરો બંધાય એ આવકારદાયક છે, પરંતુ એમાં પણ બદમાશી-વૃત્તિ સમાય છે કારણ કે સીટી કાઉન્સિલ આ ઘરો બાંધવા માટે પોતે પોતાની જમીન મેળવીને આપતી નથી. એવો નિયમ થતો જાય છે કે હિંદીઓના ઘરો બાંધવા માટે હિંદીઓની જમીનો લઈ તેનો ઉપયોગ કરવો. આ કંઈ નવાઈ બહુ નથી. પહેલાં પણ ઘણી જ વખત આનું બન્યું છે. હાલ તુરતનો દાખલો લઈએ તો મીયરબેન્કના હિંદીઓનો છે. તેમની જમીનો લઈ ત્યાં હિંદીઓને માટે ઘરો બંધાય છે. નેશનાલીસ્ટ સરકાર વિષે ડરબનના ગોરાઓને જે કહેવું હોય તે કહી શકે છે, પરંતુ હિંદીઓ જાણે છે કે આજ સીટી કાઉન્સિલે ડરબનના ગોરાઓ સાથે ભેગી થઈ, હિંદીઓ પ્રત્યેની તિરસ્કાર વૃત્તિને રસ્તો ખોલ્યો છે આ દેશના વસ્તીનો અડધો ભાગ આ શહેરમાં વસ્યો છે. હિંદી મહેનત અને મજૂરીથી આ શહેર બંધાયું—પરંતુ એટલા ૯૦ વરસથી હિંદીઓની સામે ડરબન સીટી કાઉન્સિલને ઝુબેશ ચાલુ રહ્યો છે, ખરેખર જોતા સીટી કાઉન્સિલ જ ખલનાયક છે.

એક તેને જમીન

હું જમીનદારોનાં ને બીજા ધનિકોનાં દિલ અહિંસક ઉપાયોથી પહંચાવવાની આશા રાખું છું, ને તેથી વર્મચિમ્મદ અનિવાર્ય છે એમ હું માનતો નથી. કમકે જટલો વિરોધ ઓછો કરવો પડે એ રીતે કામ લેવું એ અહિંસાનું એક આવશ્યક અંગ છે. ખેડૂતોને જે કાણે પોતાની શક્તિનું જાન યથે તે કાણે જમીનદારી પદ્ધતિની અનિષ્ટ અસર નીકરી જશે ખેડૂતો કહે કે જ્યાં લગી અમે ને અમારાં બાળખત્યાં સુખે ખાઈએ, પહેરીએ ને કેળવણી પામીએ એટલું અમને ન મળે ત્યાં લગી અમે દરમિજ જમીન નથી ખેડવાના, તો બિચારો જમીનદાર શું કરી શકે, વસ્તુતઃઅમણવી ખેડૂતે તેણે ઉપજાવેલા પાકનો માલિક છે. જે અમણવીઓ છુટ્ટપૂરકે મેંત્રા મળને જીવ્ય બાંધે તો તેમની શક્તિની સામે ધરાવી ડાકની તાકાત નથી. જે રીતે હું વર્મચિમ્મદની આવશ્યકતા નથી માનતો. હું એ એને અનિવાર્ય માનું તો એને ઉપદેશ કરતાં ને એ શીખવતાં અચકાઈ નહીં.

—ગાંધીજી.

આપણે ક્યાં જઈ રહ્યા છીએ ?

[તા. ૨૪-૯-૧૯૬૦ના "સ્ટાર" પત્રમાંથી નીચેનું લખાણ સાબાર લીધું છે.]

“Kenya Asians shocked by report.” The breakdown of traditional Asian culture and customs, because of Western influences in Kenya is the subject of report published in Nairobi Young Muslim League. The report has shocked Kenya's 100,000 Asians, with its ruthlessness. It blames all sections of Asian Society for increasing juvenile delinquency and describes the growing numbers of illegitimate children of mixed blood as “torch bearer” of delinquency.

These children are said to enrol Asians and Africans into gangs, who smoke drugs, steal, gamble and practice immorality.

When Asians settled in East Africa they began to drop the traditional clan system of living. The control of the elders diminished.

The report says young people are going their own way now. They find Western customs and traditions more attractive than their own.

“Undesirable”

Children of high class families spend their pocket money on horror comics or on going to such undesirable places as cinemas.

Family planning has never been seriously considered by the Asian community. Many of whom do not understand its meaning or advantages. There is an impression that large family is a blessing from God—the larger the family, the bigger the blessing.

Consequently children can not be looked after properly and are brought up in the worst possible manner says the report.—Star.

આ પહેલાંના લેખોમાં આજનો કહેવાતો પશ્ચિમી સુધારો આપણને ક્યાં લઈ જઈ રહ્યો છે તે વિષે થોડી ચર્ચા આવી ચઢી છે. કેનીયાની યુસ્લીમ લીગનું ઉપર ટોચનું નિવેદન એ વાતને પ્રબળ આધાર આપી આફ્રિકા

રીતે એ પણ સાબીત થઈ જાય છે કે જે વાત આપણે અહીં વિચારી રહ્યા છીએ તેજ વાતને અમલપતા આપણની કેનીયાના હિંદીઓને પણ જરૂર જણાવા લાગી છે, એનો અર્થ એ થયો કે આખા આફ્રિકા ખંડમાં આવી વસેલા બધાજ હિંદીઓ અલોપતિના ઉડા ખાદ્યામાં એક સરખા રીતે ધીમે ધીમે સાથેજ ઉતરી રહ્યા છીએ.

તેના સચોટ કારણો તો ઉપલા રીપોર્ટમાં વિના સંભોધ નિર્દેશાથી બતાવેલા છે, જેને માટે એ રીપોર્ટ તથ્યાર કરનાર અને એ કેનીયા યુસ્લીમ લીગ ધન્યવાદને પાત્ર છે, એમણે કહેલાં નિવેદનનો સ્પષ્ટ અર્થ એ થાય છે કે માટે આડાં બરીને ધન ભેગું કરી લેવાની યેલજામાં પડેલા આપણે વખતસર ચેતી જઈને બહુ મોડું થઈ જાય તે પહેલાં સંપત્તિમાંથી ચિત્ત દડાવી થોડો વખત સંતતિના હીત માટેનો વિચાર ન કરશું તો, રીપોર્ટમાં જણાવ્યું છે તેમ, ચોર છુટારાં, મંજરી, ને ખુનીઓની યુન્દે-માર કામના પેલા કરનારા તરીકેની બદનામી વહોરી લેશું. એટલુંજ નહિ પણ સારી સંભાળ રાખી સાચા મનુષ્યો બનાવશે એવા વિશ્વાસથી ધક્કરે આપણને છોડવાં આપ્યા, તેમનો દ્રોહ અને વિશ્વાસઘાત પણ અબજાતાં ચે કરી, યુદ્ધ ધક્કરને પણ કોપાયમાન કરી રહ્યા છીએ.

આ દેશમાં આવીને આપણે એક ખીલનું જોઈને માત્ર વૈસા પેલા કરવા માં પૂરેપૂરું ચિત્ત પરાવી દીધું છે. આ શિવાય ખીલનું કશાનો વિચાર કરતા નથી, તેમાંથી જ્યારે યાક ધાગે છે. ત્યારે ખાઈનો વખત ભોમ વિલાસને બહેકાવનારા સાંધનોની મજા લેવા પરથી બહાર રખડતા રહીએ છીએ. ધર, સ્ત્રી અને બાળકોનો તો કહી કહો વિચાર કરતાં જ નથી. તેમાં જે છોકરાં શું કરે છે? ક્યાં ફરે છે? શું ખાય છે? શું પહેરે છે? એ જણવાની તો આપણને કશી જરૂર જણાતી નથી. પર માત્ર સુખ, પુષ્ટિપાવાની હોટલ હોય એવું કદાચને આપણે ન માનતા હોઈ એ તો પણ ધર તરફનું આપણું વર્તન તો એક જ હોય છે.

એની ઊપ ધરના ખીલ માણસો પર પણ પડે જ છે. ખાસ કરીને બાળકો ઉપર પડેલી પડે છે અને તેઓ પણ આપણી પેટાં જોઈ મળની સોંધમાં રખડતાં થઈ જાય છે, કેટલાંક મા ખાપો પોતાના છોકરાં કલામાં રહ્યાં નથી ને મળે ત્યાં રખડે છે તેની વારંવાર ફરીવારો કરતાં સાંભળ્યાં છે. હોય બાળકો પર નંખાય છે, અને પોતે શું કરી રહ્યા છીએ, તે સાવ જુલી જવામાં આવે છે. અમર જો

આ વિચાર ન્યાયશાસ્ત્રી દ્રષ્ટિથી તદ્દરથ રીતે કરવામાં આવે તો, આપણે પોતે જ આપણા હિંમતી બાળકોને અંધો-મતિને રસ્તે ચઢાવી રહ્યા છીએ એમ સાફ સાફ સમજશે.

આમ થવાનું કારણ આપણે આપણે અદ્વિચાર્ય ધર્મ જૂલ્યા છીએ. ખરે જરીએ તો ખન પાછળ એવા તો પડ્યા છીએ કે ધર્મ શું છે તે જાણવા કદી વિચાર આપતાં જ નથી. અને એ વિચારવા જેટલી કૂરસદ પણ નથી, ધાર્મિક પુસ્તકો આજે દમલા બંધ મળે છે અને તે સરતા પણ એટલા જ છે, છતાં થોડા જ ધરોમાં તે જોવા મળશે. તેમાંથી થોડા જ તે થોડું વાંચતા હશે, આ રીતે ખાસ જેની જરૂર છે. એવા માણસને સાચા માણસ બનાવનારા અમુલ્ય ધર્મજ્ઞાનથી આપણે વંચાત યતા જઈએ છીએ તેની જગ્યા એ વિલાસ, મોજશોખ, કાવાલાવા દાવપેચ, યુવતીઓથી ભરેલી સન સનાટી વાળી નોંધેલા ડીટેક્ટીવ કહાણીઓ, શીલ્પો, કોમીકો, સ્વાર્થી છાપાંઓ વિગેરેનું ઠીક ઠીક જ્ઞાન મેળવી સુધરેલા માં ખપાવવા કોશીલ કરીએ છીએ, પરંતુ અહીં જ મોટી છુલ ધાય છે. જે સાહિત્યથી મનુષ્યોમાં રહેલી પાશવ દૃષ્ટિને ઉત્તેજીત કરી ખીલવવામાં આવે છે તે માણસને પણ બનાવવા છે તેને સુધરેલા કહેવાય જ કવી રીતે? જુઓ આ વિષયે એક કવિ શું કહી ચ્યા છે તે:—

તે નર સુધર્યો, તે બપ્પો બુદ્ધિ-
માન પણ તેઠઃ
બૂલ નહિ બમવાનને, તે હરે
દોષથી જેઠ.

ઉંડા વિચાર કરતાં જીવું સમજાય છે કે પશ્ચિમના લોકોની વિગ્ઞાન અને વાણીજ્યથી જ્યારે વેસે ટકે રથીતિ સુધરી હશે ત્યારે તેમને મોજશોખ કરવા માટે ધર્મના બંધનો જોજીરૂપ લાગ્યાં હશે, એક પછી એક તે તોડતા જઈ તેને સુધારાનું રૂપાણું નામ આપી, છાપાં અને કોમીકો કાઢી ખુબ જોર સોરથી ફનીયામાં તેનો પ્રચાર કરી દીધો. આથી ફનીયા આજે ઉપરની ટાપટીપથી અમમતી મજા મજ છે, પણ તેનો આત્મા હણાયો છે, માણસ છ મરી પરવારી છે; કમનસીબે પુર્વના મોટા પથ તેની અસર નીચે, અડખેર આવતાં જાય છે. ઉપર ટાંકેલા ફનીયા નો રીપોર્ટ તેની સ્વેચ્છા પુરાનો છે. અને એજ પ્રમાણે સાહિત્ય આફ્રિકાના ઢોટીઓની ઓલાદ પણ કયાં જઈ રહી છે તે જો તપાસી જોવામાં અને વિચારવામાં આવે તો આખો ખોલી નાખે એમ છે. અધોમતીના ઉડા ખાગમાં અપડતા રહી કર્મ પહોંચી ચ્યાં છીએ તેનો ખ્યાલ આવી શકશે, અને ત્યારે જ સમજી શકાશે કે એક વિદ્વાનના શબ્દો છે તે પ્રમાણે:

“શુ હતા હા યજ્ઞ યજ્ઞ શું, ને
યજ્ઞના શું વળા”
“બહુ” મયુ! મોડું” યજ્ઞ! આવો
વિચારો બેમા મળી”.

આ આપણી આજની હાલત છે, હવે વખત યુમાવવી પાલવે એમ નથી. પુર્વની સંસ્કૃતિ અને પશ્ચિમી સુધારા નો ધર્મજ્ઞો ચાલુ થઈ ગયાં છે, ધર્મ આપણી તરફ છે. કેમ ન હોય? એ સલ સ્વરૂપ છે સત્ય છે, ત્યાં ધર્મ છે. અને મહાત્મા માંધીજીના શબ્દોમાં કહીએ તો સત્ય એજ ધર્મ છે. પુર્વ નો ધર્મો અને સંસ્કૃતિ જાળવવા અને ફનીયામાં તેનો પ્રચાર કરવા ભારતમાં મહાત્મા માંધીજી પેલા યજ્ઞ અને તેઓ યુવાવસ્થામાં જ, સનાતન ધર્મનો ખજાજ લઈ, અરણ્ય સમા આફ્રિકા ખંડમાં આવી વસ્યા. શીનીક્સ આશ્રમની સ્થાપના કરી ત્યાં રહ્યા. સત્ય, સમાનતા, અહિંસા, પ્રેમ વિગેરે માનવતા બધી અમુલ્ય સંદેશોનો “ઇન્ડીયન ઓપીનીયન” દ્વારા ખુબ પ્રચાર કર્યો, અને આ કુશ્વેચ જેવી નિર્દય જૂનીમાં માણસાઈનો ઢીલો પ્રમટાવી ચ્યા. હવે તેનો વારસદાર તરીકે આપણી દરેક ઢોટીઓની એ દરજ્જે યજ્ઞ પડી છે કે આપણે એમણે પ્રમટાવેલાં એ જોતને આ દેશમાંથી કદી છુટાવા દેવી ન જોઈએ, એટલું જ નહિ પણ ઉપર વિચારી ચ્યા તેમ ધર્મરની ઇચ્છા પણ એજ જણાય છે કે, અમાનવતા બધી પશ્ચિમી સુધારાના ખસમસતા પુરમાં જોવાય જતા આ દેશના મનુષ્યોનું રક્ષણ કરવું અને તેમને માનવતા બધી સાચા માર્ગવાળવા કોશીલ કરવી.

શીનીક્સ આશ્રમની સ્થાપના અનેક અજાવાતમાં પછ વરસથી હજી સુધી ટકી રહ્યો છે તે અને તેનું સંદેશ વાહક પત્ર “ઇન્ડીયન ઓપીનીયન” પણ ચાલુ રહ્યું છે, તેની પાછળનો ધર્મી સંજોગ પણ એજ જણાય છે. તેથી આપણે આપણી આજસ તજ, મોજશોખ ને પૈસા કમાવામાંથી ચિત્તને થોડું હઠાવી લઈ મહાત્મા માંધીજીએ

શર કરેલા આ દેશના માનવ જનિત નો કાર્યમાં થોડો થોડો વખત આપીએ. પ્રથમ પમથીમાં તરીકે મહાત્મા માંધીના રમારકની હાઈ-સ્કૂલ અને તે સાથે આશ્રમ (હોસ્ટલ) બાંધવા માટે ફંડ શરૂ થઈ ગયું છે જ્યાં પુર્વ સંસ્કાર સિંચન અને માનવ હડતરનું કાર્ય થશે એમાંથી અનેક ઉપદેશો પણ પાકશે, અને માનવ હડતરના મહા યજ્ઞમાં આપણે શોખો મોકલ્યો ન હોય તો તરત નીચે આપેલા એડ્રેસે મોકલી દેવા આમહ બરી લખવાં છે. માત્ર પા. ૧૨૫-૦-૦ જેવી નાની રકમથી વિશ્વવંદનીય મહાત્મા માંધીજી

નો નામ સાથે, આરસની તકતીમાં આપણું અમર તો આપના વડીલનું નામ કોતરાવી ઇતિહાસો અમર નામના મેળવી શકો છો.

નામ રહતાં કાકરી, નાથા નહી રહતાં, કીર્તિ કરા કોટકા, પાડ્યાં નહિ પડતાં.

આખાં સુલ્યના કાર્યમાં ઢીલ શા માટે? આજે જ કરી નાખો ને? એક આ નામથી લખીને મોકલો.

PHOENIX SETTLEMENT
P. O Box 5257,
Johannesburg,
Transvaal.
બી. ઉ. ગાસ્તર.

મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ

સી. લીલા દેશાઈ

[હરતો ૧૫ મે]

રોડેશીયાનો પ્રવાસ કરતાં રસ્તે યુ. ઓ. બનલીથી રોડેશીયા જતાં રસ્તે યુ. સુશીલા કાશીએ પુ. બાપુજી તથા બા ના સ્વભાવ અને રહેણી કરણી વિષે બોધવચનો કયાં હતાં, જે અમારા જીવનમાં ઘણાં જ ઉપયોગી થઈ પડે એવા હતાં. રોડેશીયા અને શ્રી સત્યાગ્રહને ત્યાં જતો હતા. શ્રીમતી કાશીબહેને અમને ઘણાં જ પ્રેમથી આજ્ઞાઓ. શ્રીમતી કાશીબહેન સ્વભાવે ઘણાં જ ઉદાર અને પ્રેમાળ છે. ફંડની શરૂઆત અને શ્રી સત્યાગ્રહને કરી આપવા કહ્યું ત્યારે શ્રી સત્યાગ્રહને પતિન પરીક્ષા કરતાં શ્રીમતી કાશીબહેને ફોન કર્યો કે યુ. સુશીલાબહેન અને ફંડની શરૂઆત કરી આપવાનું કહે છે મારી પાસે તો કંઈ જ નથી, તારી પાસે હોય તો આપ. જરાપણ સંકોચ વગર શ્રીમતી કાશીબહેને પોતાની અંજત મૂડી જે મેગી કરી હતી તે યુ. સુશીલા બહેને સહર્ષ આપી દીધી અને કહ્યું કે મહાત્મા માંધીજીના પુત્રવધુ બાપુજીના : શુભ કામ માટે આપણે બારણે કયાંથી ?

શ્રી સત્યાગ્રહ તથા શ્રી ક્રિશ્ચીલાલ બલસારા એ પોતાના અમુલ્ય સમયનો ભોગ આપી અમને ફંડમાં ઘણું જ મદદ કરી હતી. ૩૦-૪-૧૯૦૦ના રોજ રોડેશીયા મહિલા મંડળે યુ. સુશીલા બહેનના માનમાં સભા રાખી હતી. પ્રથમ પ્રસુખ તરફથી યુ. સુશીલા બહેન ની ઝોળખ આપવામાં આવી હતી. પછી યુ. સુશીલા બહેને પ્રવચન કરવા વિનંતી કરી હતી. યુ. સુશીલા બહેને બાબજી શરૂ કરતાં કહ્યું હતું કે આપ જો બહેનેને મળી અને ઘણું જ આનંદ થયો છે. ત્યારબાદ પુ. બાપુજી દક્ષિણ આફ્રિકા આવ્યા, સી પ્રથમ તેમને યથેલા કડવા અનુભવો, પછી શ્રીનીક્સ થી સત્યાગ્રહનો આરંભ વિષે બહેનેને ઠીક ઠીક માહિતગાર કર્યો.

શ્રીનીક્સમાં ઇ. એ. છાપું જે પુ. બાપુજીએ સ્થાપ્યું હતું તે બાપુજીના મયા પછી યુ. મણીલાલ માંધીએ ૧૯૫૬ સુધી અનેક સુશીલોતોનો સામનો ધારણ અને હિંમતથી કર્યો હતો અને તેમના મયા પછી આજે હું ચલાવું છું. છાપું ચલાવતાં ખાસ કરીને આર્થિક સુસીલીઓ અને ઘણી જ નડે છે. આ દેશમાં આપણે કમાવા આવ્યા છીએ એ ખર્ચ પણ આપણે એ ન જીલજી જોઈએ કે આપણા રોડેશીયામાં આપણા બરીખ બાઈ બહેનેનો પણ ભાગ છે. આ દેશની પ્રજા સાથે આપણે હળીમળીને રહેવું જોઈએ. ત્યારબાદ સર્વે બહેનો એ નકરી ક્યું કે આપણે પણ બાપુજી ના શાળામાં આપણી મયા સંકિત પ્રમાણે આપણું; એટલે બીજાં દીવસે બહેનોએ ફંડ શરૂ કર્યું જેમાં શ્રીમતી પ્રુપાબહેન અને શ્રીમતી શાન્તાબહેને સમયનો ભોગ આપી સારી મહેનત કરી રોડેશીયા બહેનો તરફથી પૈડ ૧૨૫ ની રકમ આપી શુભ કામમાં પોતાનો સહકાર નોંધાવ્યો હતો.—અધુક

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરખતી
(વહાણમાં આવેલા તાલે માલ)
હોલસેલ વેપારી આવો.

અમરખતી : ત્રણ ગુલાબ ૩ તોલા, પાતળી લાકડી મળતો શી. ૩૬-૦ ૬૩૫.
ત્રણ ગુલાબ ૬ તોલા, શી. ૭૨-૦ ૬૩૫.
ગેટવે ઓફ ઇન્ડિયા ૬ તોલા શી. ૮૫-૦ ૬૩૫.
સુગંધ શાણી ૬ તોલા શી. ૩/૬ ૬૩૫, ૧ તોલા ૭/૬ ૬૩૫.
સ્દીમર બેન્ડ ૪૪૪ ૮/૬ ૬૩૫, પોષ્ટીટાન બનાવટ ૪/૬ ૬૩૫.
વાસંતી ૨ તોલા બાંસ અતરની બાટલી સાથે શી. ૧૫-૦ ૬૩૫.
કેવમ બોર્ડ : પોલીશ કોલી ઇમહા બનાવટની, પોલીશ A કોલીડી
પા. ૫-૦-૦, B કોલીડી પા. ૬-૧૫-૦. (નિયમો સાથે.)

હોલસેલ ભાવે જનતાને આપીએ છીએ.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
૩૪૨૬૪ ઈમ્પોર્ટ્સ અને હોલસેલ મરચણસ
૧૨૬ ઈપીન સ્ટ્રીટ, — (ફોન ૨૭૩૪૬) — ૬૨૫૫.

હિંદના સમાચારો

તા. ૬-૯-૧૯૬૦.

બિમાર છતાં ડૉ. જીવરાજે રજુ કરેલું બજેટ

અમદાવાદ : મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતા જંગલી તબિયત હેલા કેટલાક દિવસોથી નાદુરસ્ત રહે છે તેઓ અંધાજ્વર રજુ કરવા વિધાન-સભામાં આગ્યા હતા. વિધાનસભાના દારેથી તેઓ લાકડીના ટેકાથી લીફ્ટમાં ઉભા રથા હતા અને અધિકારીઓના ખડમાં પહોંચ્યા હતા. અહીં સ્પીકરે તેમને સોફ્ટ લેવડાવ્યા હતા. ડૉ. જીવરાજ મહેતા વિધાનસભામાં હાજરી આપવા પ્રથમવાર આગ્યા હોષ પ્રધાનો અને સભ્યો તેમની પાસે પહોંચી ગયા હતા અને તેમને નમસ્કાર કર્યા હતા. સ્પીકર આવી પહોંચતા વિધાનસભાના સભ્યોએ ઉભા થઈ તેમને આવકાર આપ્યો હતો. પરંતુ ડૉ. જીવરાજ મહેતા ઉભા થઈ શકે એમ નહિ હોઈ તેમણે પુરથીમાં બેઠા બેઠા જ તેમને નમસ્કાર કર્યા હતા.

પરંપર ૧ કલાક અને ૩ મીનીટે ડૉ. મહેતાએ અંધાજ્વરનું તેમનું આપણ વાંચનું રૂઝ કહ્યું હતું. અને ૧૯૬૦ના એ માસથી ૧૯૬૧ના માસની આખર સુધીની સુલતાન જીવરાજ રાજ્ય ના પ્રથમ અંધાજ્વરની રજુઆત કરી હતી. રા. ૧ કરોડ ૯૩ લાખની ખાષ હોવા છતાં મુખ્ય પ્રધાને નવા કરવેરા નાખવાનું નિતસખ લેખ્યું નથી.

બાવ વધારા સામે ચોક્કસ પ્રકારના અકુશી સુકારી

નવી દિલ્હી : મધ્યમ પ્રધાનમંડળ ની મળેલી બેઠકમાં જરૂરી ચીજોના બાવની સપાટી રિયર રાખવા માટે ચોક્કસ નિયંત્રણો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય થયો હોવાનું જણાય છે. પ્રધાન મંડળની આ બેઠક લગભગ બે કલાક ચાલુ રહી હતી.

અનાજના ભાવોને વધતા અટકાવવા માટે સરકાર હરતકે મોટા અનાજ જથ્થો રાખવાનું પગલું અસરકારક નીવડશે એવો પ્રધાનમંડળનો અભિપ્રાય હતો. રાજ્ય હરતકના અજ વેપાર જેવાં અકુશનાં પમલાં કેટલા પ્રમાણ માં લેવાં તે નક્કી કરવાનું અનાજ પ્રધાન કચેરી પર છોડવામાં આણું હતું. કાપડ અને બીજાં જરૂરીયાતની ચીજો અંગે એક અકુશાત્ર રચવા અને જ્યારે જરૂર પડે ભારે તેને ઉપયોગ કરવાનું પ્રધાનમંડળે ઠરાવ્યું હતું. કરવેરાના સ્વરૂપનાં અને નાણાંકીય નિયંત્રણ પથ આ દિશામાં અસરકારક અને તેમ હોવાથી પ્રધાનમંડળે આ

નિયંત્રણો ધરી કાઢવાની કમગીરી નાણાંપ્રધાન કચેરી અને રિઝર્વ બેંકના સત્તાવાળાઓને સોંપી છે.

ખાંડ પરનો અકુશ ન હોઈ

નવી દિલ્હી : પોતાના ખાતા અંગેની અવધિસરની સંસદીય સલાહકાર સમિતિ સમક્ષ બોલતાં અનાજ અને ખેતી પ્રધાન શ્રી પાટીલે ખાંડનો અકુશ નહિ હોઈ એવું સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જણાવ્યું હતું. પથુ કહ્યું કે અકુશના સમગ્ર માળખામાં જ સમાયેલી રહે એ રીતે આ પદ્ધતિને ઉદાર બનાવવાના હેતુથી હું રાજ્ય સરકારોને ખાંડની વહેંચણી માટેના પ્રયોગોનું પુનરાવલોકન કરવાનું જણાવીશ.

ધર્મને વિસ્તાર નાણુદ કરવાનું રાજ્યોને સમજાવવાનો હું પ્રયાસ કરું છું. મારી મક્કમ માન્યતા છે કે ધર્મના વિસ્તારો જાળવી રાખવાની જરૂર જ નથી પરંતુ ચોખાની ખાખત માં હું જરા રાહ જોવા તૈયાર છું.

ખાંડની નિકાસની શક્યતા છે તેથી ખાંડ પરનો અકુશ જાળવી રાખવાનું ઇચ્છના મોગ્ય છે. ભારત અમેરીકાના બજારમાં ખાંડની નિકાસ કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે કારણ કે ત્યાંના ભાવો આંતરરાષ્ટ્રીય ભાવો કરતાં ચાળીસ ટકા વધારે છે. એને અર્થ એ થયો કે ભારતને આંતરરાષ્ટ્રીય ખાંડ બજાર માં જોડાવું પડશે. અમેરીકામાં જો ખાંડનો ધલો જથ્થો નિકાસ થાય તો કરારમાં જોડાવાના પ્રકારો આપણે વિચાર કરીશું.

ભારતની ખાંડના બાવ ડુનિયાના બાવ કરતાં એવડા છે કારણ કે એનું એકર દીઠ ઉત્પાદન એણું છે.

ગંગામાં પ્રચંડ પૂર

લાખનૌ : ગંગા નદીમાં આવેલા

પૂરને લીધે વારાણસીમાં ૫૦૦ એકર જેટલી જમીનને ઝાળી જમીન પર પાણી ફરી વળ્યાં છે. બાનપુર તહેસીલમાં ૧૫૦ એકર જમીનમાં જળજળાકાર થઈ ગયું છે. વારાણસીમાં ગંગા નદીમાં રેલનાં પાણી બપજનક સપાટી વટાવી ગયાં છે. અને બપની સપાટી થી ત્રણ ફીટ ઉચે રેલનાં પાણી વહી રથા છે.

ગોરખપુર જીલ્લામાં ૪૫ મોગેને રેલની અસર થઈ છે. જે વિસ્તારમાં ૭ હજાર એકર જમીન પર રેલનાં પાણી ફરી વળ્યાં છે.

નવા ઉદ્યોગિક વિસ્તારો જાહેર કરવાની માંગણી

સુરત શહેરમાં અને તેની આસપાસ નાનામોટા ઉદ્યોગો વિકસે અને નવા ઉદ્યોગો સ્થપાય એ માટે વિશેષ તક છે અને ઉધના ઉદ્યોગનમર અને તેની આસપાસ નાનામોટા ઉદ્યોગો સ્થપવાની તૈયારીઓ ચાલી રહી છે.

મુંબઈના અને અમદાવાદના કેટલાક ઉદ્યોગપતિઓની નજર ઉધના અને સુરત જીલ્લાના દક્ષિણ ભાગ તરફ ફરી છે. આને પરિસ્થિતિ એવી થઈ છે કે ઉધના તરફ જોઈએ એવી જમીન પ્રાપ્ત કરવાનું સુરક્ષેલ થઈ પડ્યું છે.

આ કારણે અત્રેના તેમજ ઉધના ઉદ્યોગ નમરમાં રસ ધરાવતા વેપારી ઝો અને માલિકોએ અત્રેના કલેક્ટરને ઉધના નજીકના ભેરતાન તેમજ બેંદવાડ મામ વિસ્તારને ઉદ્યોગિક વિસ્તાર જાહેર કરવા માટેની અરજી કરી છે, અને એ દિશામાં તાકીદે પમલાં લેવાનો આમદ કર્યો છે.

બીજા બાણ સંબળાય છે તે પ્રમાણે કેટલાક બેકુનો એઓ વરસોથી જમીન નો કમળે ધરાવે છે તેમજ આ અરજી નો વિરોધ કર્યો છે અને પોતાના ભાવિ વિષે ચિંતા વ્યકત કરી છે. આ પ્રકારે નિકાલ કેમ થાય છે તેની પર ઉધના અને તેની આજુબાજુના સ્થપાતા અને નાખાયેલા નાના મોટા ઉદ્યોગના વિકાસને આધાર છે.

ઓરિસામાં પુરનો કાળો કેર

સુબનેશ્વર : ઓરિસા રાજ્યમાં ગત સપ્તાહ દરમ્યાન આવેલા પ્રચંડ પૂર માં ૨૩ માણસો મરણ પામ્યા છે એમ સત્તાવાર રીતે જણાવાય છે.

સંદેશા વ્યવહારમાં ભારે ખબેલ પહોંચી હોવાથી પુરા અહેવાલો પ્રાપ્ત થતાં નથી, પરંતુ ઓરિસાના મનનર શ્રી સુબધનકરે રાહત કાર્યોને માટે કાળમાં નાણાં ભરવાને લોકોને અપીલ કરી છે. તેમણે આ અપીલમાં જણાવ્યું છે કે આ રાજ્યના વિકાળ વિસ્તારમાં પુરના પાણી ફરી વળવાથી લાખો માનવીઓ તેના ભોમ બન્યા છે. મોટા ભાગના માનવીઓને તેમના નિવાસ-સ્થાનો છોડીને માલ્યાં જવું પડ્યું છે.

મઝગાંવ ગોદીમાં વિનાશિકા કદનાં જહાજો બંધાયે

નવી દિલ્હી : સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી કુબ્જનેને લોકસભામાં જણાવ્યું કે ભારત સરકારે હરતમત કરેલી મુંબઈની મંજગાંવ ગોદીમાં વિનાશિકા કદનાં જહાજો બંધાવવાનો અમે ઇરાદો રાખી એ છીએ. મઝગાંવની ગોદીઓને વિસ્તારવાની વખતે અમે હજી ચર્ચા-વિચારણા ચાલે છે.

પંજાબમાં અતિવૃષ્ટિ

ચંડીગઢ : છેલા બે દિવસમાં આ રાજ્યના જીલ્લા જીલ્લા વિસ્તારમાં ભારે વરસાદ પડવાથી પાકને અને મિલકત ને ભારે તુકસાન થયું છે, આ સમય દરમિયાન આરિડ હિસાર જીલ્લાના હાંસી વિભાગમાં ૧૦૧ ઇંચ વરસાર પડ્યો છે. મહેન્દ્રગઢ જીલ્લાના દાદરા તહેસીલ માં તેમજ પતિયાળા, રોહતક અને હિરસાર જીલ્લામાં સેંકડો કાચા મકાનો તુડી પડ્યા છે. તાનચેરી નદીના કાંઠા વિસ્તારમાંના માગેમાં પાણી ભરાઈ જવાથી ૨૬ ગામડાઓને ભારે અસર થઈ છે. ૧૫૦ ગ્રામપાસીઓને મોટર મોટરોએ બચાવી લીધા છે. રેલના પાણીને બાખરા નહેરમાં વાળવાને માટે ગ્રામપાસીઓએ બાખરા બંધની કાધર શાખાને અનેક જગ્યાએ તોડી છે.

ત્રીજી ચોખનાના ખરડા પર શ્રી નહેરુ

નવી દિલ્હી : ત્રીજી ચોખનાના ખરડા ની રૂપરેખા પરની ચર્ચાને આરંભ કરતાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ લોક-સામાં ફરી વાર ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે સમાજવાદી સ્વરૂપના સમાજની સ્થાપના કરવાને ભારતે સંકલ્પ કર્યો છે. તેમણે સ્પષ્ટતા કરી કે સરકાર અકકડ યા દરતાવેજ સ્વરૂપના સમાજ-વાદને વળગી નહિ રહે. સિત્તેર મિનિટ સુધી કરેલા પ્રવચનમાં શ્રી નહેરુએ વધતી જતી વસ્તીની સાથોસાથ દેશના આર્થિક વિકાસની, લોકોનું જીવનધોરણ ઉચું ઢાવવાની અને રેલા થયેલી સંપત્તિની યોગ્ય વહેંચણી માટે

પો. બો. ૫૪૩૦ - - - - - ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
 ટેલીગ્રાફ એડરેસ : "ભગતકેા"
ભગત બ્રધર્સ (પ્રા) લી.
 ૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
 એ હા ની સ બ બં.
 હોલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચાન્ડ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
 ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ માસરી
 માધ્યામાં તાંબવાના બાત બાતના દેસી ત્થેલ
 સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એક્યુમીન્યમના
 વાસણો-ઠાથ અને પલાસ્ટીકની બંગડીઓ-
 કેરમિક્સ અને સ્ટાઇલકર તથા બીજા
 અનેક દેસી ચીજો હીકાયત
 બાવથી મળશે.

ની જરૂરિયાત પર ખાસ ભાર મૂક્યો હતો.

અંકુશોને આધીન રહીને ખાતગી વિભાગે દેશના વિકાસમાં ખાસ ભાગ લેવાનો છે એ વાતનું સમર્થન કરતાં શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે યોગ્ય માણસો ના હાથમાં ખન-સંપત્તિ અને આર્થિક બળ રહે એ રિયલિટી અટકાવવી જોઈએ. બે યોજનાઓ દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલી વધારાની આવક ક્યાં ગઈ છે તે પ્રશ્નની તપાસ નિષ્ણાત સમિતિ કરે એ પ્રવચ્ચવા યોગ્ય છે. ત્રીજી યોજનાના ખરડાની રૂપરેખામાં કુલ રૂ. ૧૦,૨૦૦ કરોડની મૂડી રોકવામાં આવશે જેમ બજાવાયું છે. તેમાંથી રૂ. ૬,૨૦૦ કરોડ જાહેર વિભાગમાં અને રૂ. ૪,૦૦૦ કરોડ ખાતગી વિભાગમાં રોકવામાં આવશે.

ખરડાપર શ્રી આ. કૃપલાણીની ટીકા

ત્રીજી યોજનાના ખરડાની રૂપરેખા પર લોકસભામાં બોલતાં પ્રજા સમાજવાદી આગેવાન આ કૃપલાણીએ ત્રીજી યોજનાનાં નવાં સાહસો આરંભતાં પહેલાં બીજી યોજનાના ધ્યેયો કેટલાં સિદ્ધ થયાં છે તેનો તાજો મેળવી લેવાની સરકારને દાક્ષ કરી હતી. તેમણે કહ્યું કે મને ખબર પડે છે આપણે આપણી પ્રજાને હરકેમ વધતા જતા ભાવો, કરવેરા અને કુચાવાના મોજા હેઠળ નિરાંત જ અનુભવવા દીધી નથી. અત્યારની પેઢી તેા હતાંશમાં યુગ્મજામણ અનુભવી રહી છે. તેને તેણે જ રોષેલાં ઝાડનાં ફળો તેા જરા ચાખવા દો!

ખરડા પર બીજા દિને ચાલેલી ચર્ચા દરમિયાન સભ્યોએ ખારપુર્વક કહ્યું કે યોજનાના અમલ માટે જનતાને સહકાર લેવો જોઈએ અને ખાસ ટાળવો જોઈએ, કુમાવાનું વિષયક કાણુમા લેવું જોઈએ, અને વધતી જતી ખેડારીને સહજતા પુર્વક હાય ધરવી જોઈએ. આ. કૃપલાણીએ પશ્ચિમી દેશો યા રશિયાની ઢબે ભારતનું ઔદ્યોગીકરણ કરવામાં રહેલા ભયો સામે સરકારને ચેતવણી આપી હતી.

શ્રી મોરારજીની જાહેરાત

નાણા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ લોકસભામાં જાહેરાત કરી હતી કે પલાઈ બેન્કના નાના ખાતેદારોને રૂ. ૨૫૦ સુધી પૂરેપૂરી રકમ ચુકવી અપાશે. આ માટેની જોગવાઈ કરવા સહ સરકાર બેન્ક દારામાં સુધારો

વિનોબા ભાવેના 'શ્રેણીઓ સુળ કોપી' પોસ્ટલ સાથે શી. ૩-૬ લખો : 'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

કરવાનો ધરાદો સેવે છે. હાલની જોગવાઈ પ્રમાણે બેન્ક દરખામાં જા્ય તેા રૂ. ૧૦૦ સુધી પૂરી રકમ ચુકવાય છે.

શ્રી દેસાઈએ કહ્યું કે બાકીના ખાતેદારોને અધિક પ્રમાણમાં રકમ ચુકવાશે પરંતુ પચાસ વગેરે જેવા સક્ષુથી પહેલા ઠાવાઓને પહેાંચી વળ્યા પછી આ બધું કરવામાં આવશે. સરકાર

સ મા ચાર સં ગ્ર હ

—ગુજરાત રાજ્ય સરકારે ગુજરાતી ભાષાને સ્વીકાર કર્યો છે. મુંબઈ અને દિલ્લી બાવા તરીકે સ્વીકારાશે આથી જેમ મનાઈ છે કે ગુજરાત ના વિદ્યાર્થીઓ પરદેશમાં તેા ઠીક પશુ હિંદમાં પર પ્રાંતની યુનીવર્સીટીમાં કે વેપાર રાજ્યનાર માટે જતાં જીવન વધુ ફેરફાર કરશે.

—ધારાસભામાં પૂછાયલા પ્રશ્નના જવાબ માં જણાવાયું હતું કે ચીને ૧૮ વાર સીમા ભંગ કર્યો છે. અને હાલ પોતાનો વિરોધ નોંધાવ્યો છે. આ ખનાવ ફક્ત છેલ્લા ચાર માસ દારાજ ખનવા પાડ્યો છે.

—આંતરરાષ્ટ્રીય તીડ સંશોધન મંડળ (લંડન) તરફથી જેમ જાહેર થયું છે કે એકાદ માસમાં હિંદમાં તીડોનો ઉપદ્રવ ઠીક નીકળશે.

—હાલ સરકારે ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં નેચર ક્યોર-કુદરતી ક્ષમાને-શીખવવા એક કોલેજ સ્થાપવા અને નેચર ક્યોર હોરપીટલ કાઢવા માટે મોટી બધી રકમ મંજૂર કરી છે.

—ઇંદુલાલ યાજ્ઞીએ અમદાવાદમાં સરકારની પરવાનગી મળે કે ન મળે તેા પશુ-શિક્ષક સ્થાપક રચવાનું નક્કી કર્યું છે અને એને માટે બાંધી બંધતી અક્ટોબર ૨૭ તેજાએ નક્કી કરી છે.

—બેંગા પાસે આવેલા ધર્મજામમાં તમાકુના કચરામથિ અને તમાકુમાંથી

વિના વિલંબે પલાઈ બેન્કની સમગ્ર અરકખામતો અને દેવાની આકારણી કરશે અને કેટલા નાણા વસુલ કરીને વહેંચી શકાય તેમ છે તે શોધી કાઢશે. એ પછી રેટ બેન્ક યા તેની સહાયક બેન્કો નાણા વસુલ કરવાની અને બેન્કને બને તેટલી જલદી દરખામાં લઇ જવા માટેની સત્તાઓ હસ્તગત કરી શકે.

જંતુ નાશક દવા ખનાવવાનું કારખાનું સ્થાપવામાં આવશે. આની શોધ યુનાની સંશોધક શાળાએ કરી હતી.

—અખિલ વિશ્વ નાણા પ્રધાનોની લંડન માં બરાનારી પરિવહમાં ભારતના નાણા પ્રધાન મોરારજી દેસાઈ ભાગ લેશે. આ પરિવહ આ માસમાં બરાશે.

—પોંડીચેરી સરકારે પોતાના રાજ્યમાં કન્યાઓમાં કેળવણીનો પ્રચાર કરવા માટે કન્યાઓને માધ્યમિક શિક્ષણ મદત આપવાનું નક્કી કર્યું છે.

—૧૮ જાેટલા ધાડ પાડ્યો જેઓ ભારત પાકીસ્તાન વિસ્તારમાં છુટકાટ કરતાં હતાં તેઓ રાજસ્થાનના વડા પ્રધાનને શરણે આવ્યા છે.

—સાથી રાષ્ટ્ર સંરચાના મહા મંત્રી શ્રી ઉમરશીલ્લના કોંગો ખાતેના અંગત મંત્રી તરીકે શ્રી રાજેશ્વર દયાલ ડેંગા માં નિયુક્ત થયા છે. આ પહેલા ડો. રાધ્ધ પ્રુંચ હતાં. તેમને ત્યાં સુકવમાં આવ્યા હતાં તે સાથે ધણા રાષ્ટ્રોએ તેઓ અમેરીકન હોવાથી વિરોધ કર્યો હતો. તેથી ભારત એક તટસ્થ રાષ્ટ્ર હોવાથી તેના સભ્યની વરણી કરવામાં આવી છે. રાજકીય વર્તુલોમાં મનાય છે કે તેમની વરણીની સારી અશર થશે.

—અમેરીકાના ફોર્ડ ફેડરેશન તરફથી અમદાવાદની સુધારાધને પાંચ લાખ રૂપીયાની ગ્રાંટ મજૂર અને કામદારોના

અક્ષરજ્ઞાન, તનીબી સારવાર તથા રહેઠાણોની સમવક કરવા આપવામાં આવશે. તેજ પ્રમાણુ વડોદરા યુનીવર્સીટીને ૨૫ લાખની ગ્રાંટ અપાશે જે દારા ગુદઅર્થશાસ્ત્રીનું સંશોધન તેમજ બીજા સંશોધનો માટે રહેલર શીપ આપવામાં આવશે.

—ટાંમાનીકામાં ભૌરીનાં ટાપર ખનાવવા માટે લંડનની મીચેલીન ટાપર કંપની તરફથી મોડું કારખાનું શરૂ મનાર છે.

—યુનાન્ડામાં લુમાઝી નજીક ૭૬ હજાર ચોરસ શીટમાં ૩ લાખ પાર્શંડના ખર્ચે યુનાન્ડા રચુઅર ફેક્ટરી એક મોડું કારખાનું બાંધે છે જેમાં ખાંડ ખનાવવાને લગતી મશીનરીના બધાં પાર્ટ ખનાવી શકાશે તથા રીપેર કરી શકાશે તેમને માટેનાં પંત્રો પશુ ખનાવાશે.

—ટાંમાનીકાના આફ્રિકનો અને ક્રાંઝી-પારના આફ્રિકન અને આરબોની બદતી કેળવણી માટે સર તઈપવઅલી કરીમજી એન્યુકેશન ટ્રસ્ટને સર તઈપવ અલી કરીમજીએ એક લાખ પાર્શંડ આપ્યા છે.

—જીનીવા ખાતે આંતરરાષ્ટ્રીય ન્યાય સમિતિનો તિમેટની બાબતમાં જે રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ થયો છે તેમાં જણાવ્યું છે કે રાતા ચીને તિમેટમાં બીક ધર્મ નાણુદ કરવાની પ્રવૃત્તિ આહરી છે. બીક સાધુઓ અને લામાઓનું નિકંદન કાઢવા માંડ્યું છે.

—ન્યુઝીલેન્ડના વડા પ્રધાન મી. વોલ્ટર નેશી વોર્થીંગ્ટન ખાતે શાળાઓનાં બાળ કોના સમારંભમાં બોલતાં જણાવ્યું હતું કે સાથેય આફ્રિકા કરતાં સોવીયેટ સંધમાં વધુ આઝાદી અને જોજો ભય છે.

—નેરોબી ટાઉન પ્લાન્નીંગ કમીટીએ ચહેરમાં એક ૨૩ માળની ઇમારત બાંધવાની યોજનાને મંજૂરી આપી છે. આ મકાનના છાપરા ઉપર હેલી-કોપ્ટરને ઉતરવાની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવશે. સુચિત મકાન બવર્નેટ રોડ અને બહાઈટ હાઉસ રોડ મળે છે તે સ્થાને હશે. મકાન ૨૨૦ શીટ જમ્યું અર્થાત શહેરમાં સૌથી જમ્યું થશે. આ મકાન ખનાવવા પાછળ ત્રણ ૩ લાખ પાર્શંડ ખર્ચે આવશે.

—'એટલે હાઉસ' નામના આ મકાન માં નીચે ફુકાનો હશે. બીજે માલે આઠસો-નવસો મેકો વાણુ સીનેમાં હશે તે બાકીના માળોમાં કમેરીઓ

—થીકા ખાતે મળેલ ડોક્ટરની પરિવહ બાદ ડેનીયા મેડીકલ એસોસીએશનની સ્થાપના કરવામાં આવી છે કે જેનું સભ્યપદ રજીસ્ટર્ડ થયેલ ડોક ડોમના પ્રેક્ટીશનર માટે જુદું છે. પ્રથમ તરીકે ડો. ઝરોબે અને સેક્ટરી તરીકે ડો. નાઝરેય સુંટાયા છે.

ઇન્ડિયાની ગ્રોસરી

અમારે ત્યાં ઇન્ડિયાથી તાજી ગ્રોસરી દરેક સ્ટીમરમાં આવે છે. ઇન્ડિયાની અડદાણ, મગદાણ, ચણાદાણ, વાલ, મક વિગેરે. હમેશાં સ્ટોકમાં રહે છે. દરેક જાતના મરી મસાલા, માયાનાં તેલો, અગર-બત્તીઓ, રસોડાનો સામાન, કામવાસણો. વિગેરે પશુ રાખીએ છીએ. સાડીઓ, છાપેલાં જુઓ, કસાઉઓનાં કાપડ, વેણીઓ, માયાની રીબનો-કાચની તથા પ્લાસ્ટીકની બંગડી-કાવરી-પાટલા, તેમજ લેડીના અને બચ્ચાંના ઇન્ડિયાના ચપલો હમેશાં નવી નવી ડીઝાઇનો માં આવ્યા કરે છે. સાથે તેમજ નોર્થ વેસ્ટીયાના ગ્રાહકોને રહેવે તથા રોડ સર્વિસ મારફતે પેકીંગ કરીને માલ રવાના કરીએ છીએ. આપને ઓર્ડર જરૂરથી મોકલવા બહામણુ છે.

નારણુદાસ લક્ષ્મીદાસ

બોક્સ ૩૩૩૨, ફ્રાંક : દરજપક. બુલવાયો, સા. ફાઉશીયા.

યુરોપના મહાન સંગીત કારો

(૧)

બિથોવન

નેપોલીયને ન્યારે વિયેના પર તોપ નો મારો ચલાવ્યો હતો ત્યારે બિથોવન રોમ શૈયાપર હતો. છતાં તેણે ૧૮૦૬ સુધી અવાજને વચ્ચે પશુ એ પોતાની શૈયાપર પડ્યો પડ્યો કાનમાં આંત્રણ નાખી—તોપના અવાજથી બહેરો ન અને તેથી દેશનું આઝાદ ગીત વાયોલીન પર વગાડી રહ્યો હતો. બિથોવન યુરોપનો પ્રખર સંગીતકાર હતો. મરતા પહેલાં એના કાન સાત બહેરા થયા હતાં અને એને દુઃખ એકબંધ હતું કે તે સંગીત સાંભળી શકતો નહોતો.

(૨)

હેંચકન

વિયેનાનો ફરિજ એસક હેચકન ૧૭૩૨માં જન્મ્યો હતો. અને ૧૮૦૯ મરણ પામ્યો. એ પશુ એક પ્રખર સંગીતશાસ્ત્રી હતો. યુવાની તથા બાળવય અરીખીમાં વિતાવી હતી. એવી અરીખી કે ઘણીવાર આધા વખર સુષ્ટ જ્વો. છતાં જુઓ જુઓ પશુ વાયોલીન બજાવતો અને શીખતો. ઘણા દુઃખથી સંગીતની સાધના કરી અને તે મહાન સંગીતશાસ્ત્રી થયો. પછી તે ટકશાળ એને આંત્રણ ખરી થઈ અને ઘણી કાલિ પશુ મેળવી. નેપોલીયને વિયેના પર કરેલા તોપ મારા વખતે તે સંગીતમાં લીન હતો. પણ વિયેનાના નાશથી તે ઘણો દુઃખી થયો હતો.

(૩)

બેથોવન હાન્ડેલ

જરમનીનો બેથોવન ફેરરીક હાન્ડેલ ન્યારે ૭ વર્ષનો હતો ત્યારથી એને સંગીતનો ઘણો શોખ હતો. ધરના માળીયા પર પીયાનો સુધી તે બધા હાંધી જાય પછી વગાડતો. અને સંગીત ની સાધના કરતો. પિતા ઇચ્છતાં કે તે કાવદાશાસ્ત્રી માય તેથી સંગીતની યેલજા પિતા ઘણા ચીઠથી તિરકારતાં. આમ છતાં ઘણી નિષ્ફળતાઓ અને અડચણો વટાવી હાન્ડેલ અરજો સંગીત કાર મજામ છે. કહેવાય છે કે બાપ-બહેને હાન્ડેલને બેસાડનાર હાન્ડેલ છે. સંગીત શીખવા તે વિયેના આવ્યા હતાં. અને ત્યાંજ અભ્યાસ કર્યો હતો. તેમનું અવસાન ૧૭૫૯માં થયું હતું.

(૪)

ક્રીન્ડ શુબર્ટ

અરીખી અને દુઃખમાં સંગીતની સાધના કરનાર ઓસ્ટ્રીયામાં જન્મેલ ક્રીન્ડ પીટર શુબર્ટ પશુ એક પ્રખર સંગીત શાસ્ત્રી થઈ ગયા. તેમને જન્મ ૧૭૯૭માં થયો અને ટાપકોડથી ૧૮૨૮માં વિયેનામાં તેમનું અવસાન

થયું.

“સંગીત મારી હુદ્દિ અને મારા દુઃખનું સર્જન છે.” એમ શુબર્ટ કહેતા.

અદાર બાઇ બહુએમાનાઈ મરીમ કુટુંબના તેઓ પશુ એક બાળક હતાં. પિતા સામાન્ય શિક્ષક હતાં. વાંચોલીન તથા પિયાનો વગાડતાં શુબર્ટ અને વડીલ બંધુ શીખ્યા હતાં. પશુ શુબર્ટ જોતજોતાં વાયોલીનમાં પોતા ના શિક્ષક કરતાં પશુ આમળ વધી ગયો. ૧૭ વર્ષમાં એ સંગીતનું ઘણું જ્ઞાન મેળવી ચુક્યા હતાં. ૧૧ વર્ષની નાની વયે એના ગીતો રચતાં. પશ્ચિમ માં એમના નેવા ગીત રચનારા હજી બીજા કોઈ યથા નથી એમ કહેવાય છે. ૫૦૦ કરતા પશુ વધુ ગીતો એમને રચાવું કહેવાય છે. માઇ એમના ગીતો પ્રકાશમાં લાવવા તકમાર નહોતું હતું પશુ ન્યારે બધે તે શુભવા લાગ્યા ત્યારે પ્રકાશકોએ પડાપડી શરૂ કરી હતી જે પ્રકાશકો તે પ્રમદ ક્રમો તે શ્રીખત બન્યો એમ કહેવાય છે. તેમ છતાં રચનારને તો નશીમે અરીખી જ હતી. ઘણીવાર ફક્ત એક ટક બોજન માટે તે પોતાના ગીતો વેચતો. આમ છતાં સંગીત અને કાવ્યની સાધના તેની માણુ જ રહી હતી. ઘણી યુવાન વયે તેઓ ગુજરી ગયા હતાં.

(૫)

ઓસ્ટર્ટ

ઓસ્ટ્રીયામાં જન્મેલ આ બાળ-સંગીતકાર એક આશ્ચર્ય ઉપજાવનાર બન્યા હતાં. પાંચ વર્ષની નાની વયે એમને સંગીત રચવા માંડ્યું હતું. સાતમે વર્ષે મમે તેવું સંગીત તે બેસાડીને વગાડતો.

ઓસ્ટર્ટનો જન્મ

ઓસ્ટ્રીયામાં સંગીત બજાવનાર પિતા ને ત્યાં ૧૭૫૬માં થયો હતો. પિતાના મળેલા વારસાને એને ઘણો વખાયો હતો. તેઓ પશુ વિયેનામાં ૧૭૬૧ માં ગુજરી ગયા હતાં.

★ આ છાપાની અંદરની બધી તાબકોય ટીકા ઓ શી એન. દયાળજ કરે છે. ઇન્ડિયન ઓપિનિયન, પ્રાઈવેટ બેંગ, હરનન.

શ્રી પ્રીટોરીઆ હિંદુ સેવા સમાજ ઉપરોક્ત સંરચા આશ્રમ હેઠળ ચાલતી ગુજરાતી શાળામાં શિક્ષકોની જરૂરી-માત છે. લાયકાત ધરાવતા પ્રમાણુ પત્રો અને યોગ્ય મલામતો સાથે નીચે જણાવેલ સરનામે અરજી મોકલવવા કૃપા કરશે.

લી. માજી મંત્રીઓ :
નારજીભાઈ ભાણુભાઈ,
કાકોભાઈ નાથુભાઈ.
પી. એ. જોડસ ૧૮૧૧,
પ્રીટોરીઆ.

ખાસ હરખાસત : હિંદની અગરખતી (વહાણમાં આવેલો તાજો માલ) હોલસેલ વેપારી ભાવે

વજુ, યુવાળ ૩ તેલા ૩૭-૬ ૬૩૫	સુમધં રાણી	૫	૩૩-૦ ૬૩૫
(પાતળી અને ભડી લાકડીમાં મળશે)	"	૨૬	૧૮-૦ "
ગેટવે ઓફ ઇન્ડિય ૩ તેલા ૪૫-૦ ૬૩૫	"	૧	૮-૦ "
" " " ૬ " ૬૦-૦ "	"	૩	૪-૦ "
અમેલી ... ૨ " ૧૮-૦ "	લતા મંગેશકર	૩	૪-૦ "
" ... ૧ " ૬-૦ "	ચંદન ધૂપ ૧૬ લાકડીનો ૬૫૫	૩-૦	

ઓહર સાથે રોકડ — હરખન માટેના ભાવે.

હમારી ખાસ અસલી ખાસમતીના ઓખા પશુ છે ખાસમતી ઓખા શી. ૧-૦ રતલ.
(ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)

અમે નીચેની વસ્તુઓ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સાથે અને કીફાયત ભાવે મળશે.

અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—

ફરેક જાતના ઇન્ડિયન ટાઇ, મશાલા અને ફરીયાણું, સોપારી બકામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને ફરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ ઓખા.

K. HARIBHAI & SONS (PTY) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

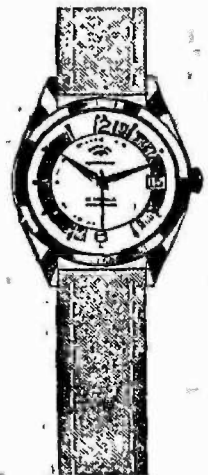
સીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડિયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક ફેલેન્ડર.

- * રોમર
- * ફેરરી
- * લે'કો
- * રૂસર

વિગેરે ફરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

જોડસ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

વાર્તા ચાલુ

દેડ અને દયા

(૪)

દરિદ્રનારાયણ

આ રીતે ઘણા સમય અભણના મોઢાઓમાં આટા માખી બાદ એકાએક છન વાલછનને જુખ સતાવવા લાગી. મોટી વીથીમાંથી તો તેને કાઢી મુકવામાં આવ્યો હતો. હવે કોઈ એવી તેવી નાની વીથીમાં જવાનો તેણે નિવાર કર્યો. આમ તેમ નબર નાખતાં એક જગ્યાએ સળગતો દોરો તેને ફેંપાયો. પાસે જઈને તેણે જોયું તો ત્યાં ઘરાણની દુકાન અને વીથી અને એક સાથે હતાં. જ્યારે વીથીવાળાએ તેને ખાવાનું અને બિહાનું આપવાનું કહ્યું હતું, તો તે પોતાનો થેલો ખભા ઉપરથી ઉતારી ચાકથી સુનેલા પ અને આગની પાસે સેકવા માટે ખેંટો.

કેટલાંયે લોકો એક મેજની પાસે ઘરાણ પી રહ્યા હતા. તેઓ તેને ઠેળા ફાટીને જોવા લાગ્યા. એટલામાં તેઓમાંનો એક માણસ ઉઠ્યો. તે થોડા વખત પહેલાં જ મોટી વીથીના તબેલામાં પોતાનો થોડો ખાંધવા ગયો હતો. ત્યાં તેણે નવા આવનારાની ખાખતમાં થયેલી વાતચીત સાંભળી હતી. તેણે વીથીવાળાને ધરારે કરીને એક ખાણી મોલાવ્યો અને તેના હાનમાં કંઈ કહ્યું. વીથીવાળો ટુરત તે મુસાફરની પાસે ગયો અને તેના ખભાપર જોરથી હાથ મૂકી મોઢ્યો, "અરે, હે, અહીંથી ચાલ્યો જા."

મુસાફર આરામથી નિચારોના મંથન માં પડ્યો હતો, તે ચોંટા ઉઠ્યો. તેણે ધીરથી કહ્યું, "જોહો, તો શું તમે પશુ જાણી ચૂક્યા છો?"

"હા."

"તો હું ક્યાં જઈ?"

"ખીજ કાઠ પશુ જગ્યાએ."

તરત તે પોતાનો થેલો અને કંડો ઉઠાવી ચાલતો ગયો. જ્યારે તે બહાર નીકળ્યો ત્યારે કેટલાંયે માળકો, જે તેની પાછળ પાછળ આવ્યા હતા અને શક જોઈ રહ્યાં હતાં, (તેઓ) તેનાપર પત્થર ફેંકવા લાગ્યા. તેને એવો શરસો આવ્યો કે તે પોતાનો કંડો ફેરવતો તેમની તરફ દોક્યો અને ખાળો નાસી ચૂક્યાં. થોડે દૂર જતાં જ્યારે દરવાજા આવ્યો. તેણે અંદર ના ઘંટની ઠોરી ખેંચી. દરવાજાની નાની ખારી ખુલી. નમ્રતાથી ટોપી ઉતારી મુસાફરે કહ્યું:

"જેલર સાહેબ, મહેરબાની કરીને દરવાજા ખોલી એક રાત મને સલા દેશો!"

અંદરથી જવાબ મળ્યો: "એટાજી, જેલ કંઈ વીથી નથી; પહેલાં કંઈ પરાકમ કરીને કેદમાં આવ, પછી હું દરવાજા ખોલીશ."

હવે મુસાફર એક નાની મલીમાં દાખલ થયો. તે મલીની બંને બાજુએ નાના નાના જગીયાઓ હતાં. તે જગીયાઓમાંથી એકમાં તેણે એક નાનું મકાન જોયું. તે મકાનની ખારી માંથી પ્રકાશ આવી રહ્યો હતો. તેણે ખારીના કાચમાંથી જોયું કે, ચૂનો મારેલો એક મોટો જોરડો હતો, તેમાં પુરથીપર ચાલીસેક વરસનો માણસ પોતાના બોળામાં એક બાજક લઇ બેઠો હતો. પાસે જ ખીજ પુરથી પર એક જુવાન સ્ત્રી બેઠી બીજ બાજકને દુધ પીવડાવી રહી હતી. બાપ હસી રહ્યો હતો, બાજક હસી રહ્યું હતું, અને માતાં મોઢા પર પશુ મધુર હાસ્ય હતું. આખું દ્રશ્ય એટલું પ્રેમ બધું હતું કે આશાવંત હૃદયથી મુસાફરે ધીમેથી દરવાજા ખટખટાવ્યો. એ કોણએ સાંભળ્યું નહીં. આથી તેણે ફરીથી દરવાજા ખટખટાવ્યો. ત્રીજ વખતે ખટખટાવવાથી માણસ ઉઠ્યો અને હાનસ હાથમાં લઈ દરવાજા પાસે આવ્યો:

"માફ કરો, સાહેબ," મુસાફરે કહ્યું, "પૈસા લઈ આપ અને ખાવાનું આપશો? એને બહારના જોરડામાં આખી રાત સુવા દેશો?"

"આપ કોણ છો?"

"હું બંદરથી આવ્યો છું, અને આખો દીવસ ચાલ્યો છું. હા, હું પૈસા જરૂર આપીશ."

"પરંતુ આપ વીથીમાં કેમ નથી જતા?"

"ત્યાં જગ્યા નથી."

"અરે, એ તે કંઈ વાત છે? આને નથી ખબરનો દીવસ અને નથી મેળાનો!"

મુસાફરે કંઈક અચકાતા કહ્યું, "મને શું ખબર નથી, પરંતુ વીથી વાળો ના કહે છે."

"તો પછી ફલાણા વીથીમાં ગયા હતા?"

મુસાફરની નવાઈ વધવા લાગી. તેણે લયડતાં અવાજથી કહ્યું, "તેણે પશુ ના કહી."

ધર માલીકના મોઢાનો દાવખાવ એકદમ બદલાવા લાગ્યો. તેણે આરનારને માથેથી પગ સુધી સારી રીતે જોયો અને પછી તરત જ હાનસ નીચે મુકી દિવાલ પરથી અંકુશ ઉતારી તેની સામે નિશાન કરી મોઢ્યો, "તું તે તો નથી ને?"

તેની સ્ત્રી પશુ હવે એકદમ ઉઠી ઉભી થઈ મધ, અને બંને બાજાને પોતાની પાસે લઈને પતિના પાછળ જઈને જોવા લાગી.

આ બધું એટલી જલ્દીથી થયું કે તે મુસાફર અજાણથી રતબ્ધ થઈ ગયો. માલીકે જોરથી કહ્યું.

માથે બાંધવાની રીળન અને વેણીઓ

મખમલ, સાડીન, ટાપેટા સીકકની, રીળન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મ'ઉપ અને મોટર શણખારવા માટે જરૂરયાતી રીળનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ ડીઝાઇન ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંગ્રાઉ બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.

ટેબલ પર ચુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુંદર કુલો મળશે.

ઠેકાણું : માખરો હેટસ (મો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડ્રન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
ફોન : ૮૩૫-૭૯૯૧ પહેલે માળે, બોક્સ પરપ૭.
માસ્કર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ક સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

બી-આઇ

સુબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્વીઝર કંપાલા ૩૦મી સપ્ટેમ્બર આવશે અને પછી ઓક્ટોબર ૧૯૬૦ ઉપહરી.

સુબઈ અથવા કરાંચીનું બાહુ :
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	યા. ૧ ૭-૦-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	યા. ૭૧-૫-૦
નોન-વેજીટેરીયન	
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથ	યા. ૩૧-૧૫-૦
વેજીટેરીયન	યા. ૩૧-૭-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો :
શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ, — ડરબન.
ટેલીફોન ૨૦૪.૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કુરામન."

ગુજરાતી રેકોર્ડ્સ

હિંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૦-૦. રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેના સંગ્રહ છે. હિંદના "લેસ્ટ હિટ" ૨/૬ માં છુટી મળી શકશે.

આવો તક અને લાલ ફરીથી મળશે નહિ. પેકીંગ મફત— પોસ્ટેજ મોકલશો— સી.એ.ડી.ના ઓફિસ અમે લઈએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શેપ ૨, અજમેરી આરકેઈડ, ઓફ ૧૪૧ એ. એ સ્ટ્રીટ, પો. બો. બોક્સ ૧૫૭૪, — ડરબન.

“આલે; આલતો યા.”
 કૃપા કરીને પાણીનો એક ધ્યાનો...
 “લે બંદુકની ગોળા.” એવું કહીને
 તરત તેણે નેરથી દરવાજો ખંધ કરી
 દોષા અને અંદરથી ખંને સાંકળા
 ચારી દોષી.

હવે રાત થવા લાગી હતી. અને
 સખત હંડી તેને કંપાવા લાગી હતી.
 થોડે દૂર તેણે ખીલ અગીઆમાં એક
 નાની કુંપડી નેવું કંઈ નેવું. તેના
 દરવાજો નીચે હતો. તેણે વિચાર્યું
 કે રસ્તા ખનાવવાવાળા રસ્તાની પાસે
 નાની કુંપડી ખનાવી લઈ છે, તેમાંનું
 આ એક છે, રાતે તેમાં કોઈ પણ
 નહી હશે. હંડીથી ખચવા માટે હિંમત
 કરીને અગીઆના સળાયાં કૂદીને તે
 અગીઆમાં ગયો અને વાંકા વળીને
 કુંપડીમાં પડેા. અંદર સારી અરમી
 હતી. ત્યાં ધાસના બિજાના નેવું
 કંઈ પથરાયું હતું. તેના પર તે સ્થ
 ગયો. તે એટલો યાદી ગયો હતો કે
 ચોતારા થેલો પણ ઉતારવાનું ભૂલી
 ગયો. પરંતુ પછી થેલાને માંક
 બેંકાવા લાગ્યો, એથી તે તેને ખેલવા
 લાગ્યો. એટલામાં દરવાજાની પાસેથી
 છુરછુરાટ નેવો આવ્યો તેણે સાંભળ્યો.
 તેણે બહાર નજર નાખી તો દરવાજા
 ની પાસે એક શિકારી કુતરાનું અંધકર
 મોઢું દેખાયું. તરત તેના ધ્યાનમાં
 આવ્યું કે આ તો કુતરાનું ઘર છે,
 અને હવે તેના મોઢાંથી ખચવું ધણુંજ
 મુશ્કેલ છે, ચોતારા ડડો. હવેા. કરી
 અને થેલાને ઢાલની નેમ ઉપયોગ
 કરી તે બહાર તો નીકળ્યો, પરંતુ
 તેના કપડાંના કાચા વધારે મોટા થઈ
 ગયા.

હવે તે શહેરની બહાર આવી ગયો
 અને મોઢું નીચું કરી તે આગળ
 વધતો જતો હતો. થોડા વખતમાં
 અંદરમાં નીકળવાનો વખત થયો. તે
 થોડા પ્રકાશમાં દૂર સુધી કમંક જાડ
 કે કુંપડી, કંઈ પણ નજરમાં ન
 આવ્યું, એથી હંડીથી કાંપતો તે શહેર
 તરફ પાછો આવ્યો. દરવાજો ખંધ
 થઈ ગયો હતો એથી થોડે અંતરે
 કિલ્લાના તુટેલા ભાગમાંથી તે શહેરની
 અંદર દાખલ થયો. કોઈ પણ રસ્તો
 તે જાણતો ન હતો, તેથી નેમ મમજ
 માં આવ્યું તેમ તે ચાલવા લાગ્યો.
 અચાનક મોટા ધિરતી દેવળનું ઉચ્ચ
 સિખર તેની નજર સામે દેખાયું. તેની

સામે નેહ તેણે મુઠ્ઠી ખતાવી, અને
 તેના પછી તે તેની પાસેના પત્થરના
 ભેગપર આડો પડ્યો. થોડી વાર
 પછી એક વૃદ્ધ તે ધિરતી દેવળમાંથી
 નીકળ્યો. તેને અધારમાં આ રીતે
 આડો પડેલો નેહ તેણે પ્રુછ્યું, “ભાઈ,
 તું અહીં શું કરે છે?”

તેણે કઠોરતાથી અને ખીલવાયને
 કહ્યું, ડોસી, નેતી નથી કે હું અહીં
 સતો છું?”

“આ પત્થર-પર?”
 “૧૯ વરસ સુધી હું લાકમાંના
 પાટીયા પર સુતો છું અને આને
 પત્થર મળ્યો છે.”

“તું લશ્કરમાં હતો?”
 “હા.”

“તું વીશીમાં કેમ નથી જતો?”
 “આરી પાસે પૈસા નથી.”

“અરે, મારી પાસે પણ હમણાં
 તો ખેલ પૈસા છે,” ડોસીએ કહ્યું.
 “લાવો, એટલા તો એટલા ચાલસે.”
 જીન વાલજીને પૈસાં લઈ લીધાં,
 ડોસીએ કહ્યું, “આટલાથી તો તું કોઈ
 પણ વીશીમાં તો નહિ રહી શકે.
 છતાં પણ પ્રવલ કરી ને. કડકડતી
 હંડીમાં તું આખી રાત ઠેવી રીતે
 વિતાવીશ? તું જુઓ પણ હોઈશ.
 કોઈ દયા કરીને કદાચ તને ઘરમાં
 પણ લઈ મેરો.”

“ને” બધા દરવાજાં ખટખટાવ્યા
 છે.”

“તો પછી?”
 “અધી જગાએથી મને કાઠી મૂક-
 વામાં આવ્યો છે.”

તે બહી ડોસીએ તેના ખખા પર
 ઢાચ મૂકી બિશપના મહેલની પાસેનું
 નાનું મકાન ખતાવી કહ્યું, “ને” બધા
 દરવાજા ખટખટાવ્યાં છે, પરંતુ તે
 દરવાજો શું ખટખટાવ્યો છે?”

“નહિ.”

“તો તું તે દરવાજો ખટખટાવ.”
 (અધૂરું)

બુકકોર્પોમ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ,
 લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને
 ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળો :

આર. વીકલ

૧૨ બાકલી આઈડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
 ફોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
 બેહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩૨-૧૬૫૪.

જીન પ્રકાશો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને સ્પેસલીસ્ટ ડો.એ.

શ્રી કેપીટનની અંત. દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રેડિસીયાન કોઈ
 પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આના રસોઈ કરવાનો અમે કન્ફાઇડ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુક્કાપર - ઇરબન.
 ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

આહુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએજન નં. ૧ શી. ૧-૦,
 બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન ઠાર માટે બાંધવાના ન્યુઅપેપર બજાર ભાવ,
 બટાટા, ફગરી (કાંઠા), સુકા લાલ ચરચાં, સુમલા, સુકા ઝીમા (ઠાલા),
 સોનેરી રંગનો ગોળ, ફરેક ભતને મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં
 રાખીએ છે. કપુરી અને ચેનલી પાન બજાર ભાવ, ચોસ્ટન લઈ.
 સુરણ, રતાજી, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે.
 શેડરોચા, ન્યાસાલેન્ડ અને બલજબન કેગોના ચોરડરો ઉપર પ્રુર્વ
 ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કરાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
 WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
 P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકકોર્પોમ, ઇનકમ ટેકસ, ડિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કલીયરન્સ
 ઈન્ફોર્મેશન અને ડુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ઈરવાઈ અગર જમીન
 માગે પ્રુસાઈરી કરવા ઘેર બેઠાં અચારી, મારફ્ટે પ્રુજેક્ટ કરો.
 ઇન્ડીયા, આજ, ચોરી, કુલ્લર, અસ્માત, પ્યેટઆસ, વિગેરેના વીમા અમે
 હતરાવા આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, ડિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કલીયરન્સ
 સર્વિસીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લમરી
 ખાલતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
 નેશનલ ટ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ ચોરડીયા અને થોઈશાચર
 ઇનસ્પેક્ટરન્સ ઇંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ

Office : 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone : 339033, Johannesburg.	Residence : 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone : 330816, Johannesburg.
--	--

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ એસ્ટ,
 સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તકન ઇફીપત
 બાવે ખરીદી શકરો. જાતે પધારી લાભ લેવા સુકરો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરેચર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈ-
 ઘાર રહે છે. માત્ર રોડકા બાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગલો અને વેપાર
 આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press,
 (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયબન, રેયમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, ઝીંચો બાબકો અને
 પ્રુરથો માટે જીતમ જાતના કલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગનસ અને બચ્ચાઓ
 માટે—બુટીચ, બીબસ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપરીન્સ વિગેરે.

ફરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામણ
 ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
 બેહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૯૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.